Ч. 75 (14.307). Львів, середа 6. квітня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . . 15.00 "
Піврічно . . . . . . 30.00 "
Річно . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Національні війська ввійшли до Тортози.

Ген. Кейпо де Ляно повідомив через радіо, що в понеділок пізно вечором національні війська ввійшли до Тортози. Авас потверджує, що національні війська, які заняли Морельйо, підійшли в 17. годині до брам Тортози.

ЗІ СТАНОВИЩ НАЦІОНАЛЬНИХ ВІЙСЬК УЖЕ ВИДНО МОРЕ.

Комунікат національного міністерства оборони стверджує, що на південному відтинку араґонського фронту нац. війська дійшли до Мора де Ебро. На відтинку Мореля червоні втратили ряд позицій.

На північ від Лєріди, яку червоні вже зовсім евакували, національні війська здобули Кофбінс, Альбезу, Альхеррі й Альфарас.

Національні війська увійшли на рівнину над Ебром, відкіля вже видно Середземне Море.

БОЇ 20 КМ. ЗА ЛЄРІДОЮ.

Авас повідомляє: Нац. війська, що здобули Лєріду, заатакували ворожі становища, віддалені 20 км. від Лєріди. З Барсельони висилають туди великі резерви. Чималі поступи зробили нац. війська на відтинку Ґандеси.

Червоні підміновують мости і шляхи, та це дає невеликі висліди.

Національна головна кватира стверджує, що її війська заняли Больтану з околицею, крім того перейшли ріку Ноґеру і здобули Альдезу.

Протинаступ червоних на ґвадаляхорському фронті відбито з великими втратами

У ЗДОБУТІЙ ЛЄРІДІ.

Як подає Авас, мешканці Лєріди повиходили з крївок та спокійно ходять по місті. Повертались утікачі з гір. На вулицях чимало небіжчиків — національна влада наказала їх похоронити.

600 ПОЛОНЕНИХ, БАГАТА ДОБИЧА.

Як повідомляє національний комунікат, національні війська після здобуття Лєріди пішли вперед і здобули артилерійський парк з багатими припасами муніції; 600 червоних попало до неволі.

100-тисячна еспанська червона армія загрожує Франції.

„Лє Матен" стверджує, що після розгрому 3-ох еспанських червоних дивізій до Франції втікло 7.000 вояків; прохарчування їх у Люшон коштувало 150.000 франків, транспорт 5.500 вояків до Еспанії — 400.000 фр. З огляду на те французька права преса видвигає питання, що буде, коли червона армія зовсім розлетиться і яких 100.000 червоних вояків перейде французький кордон — чи французький уряд приготовив вистарчаючі засоби та військово-поліційні сили, щоб опанувати занархізовану масу.

Плєбісцит на кораблях.

НІМЦІ, ЩО ПЕРЕБУВАЮТЬ ЗА КОРДОНОМ, ГОЛОСУЮТЬ У СПРАВІ АНШЛЮСУ.

У плєбісциті у справі аншлюсу беруть також участь німецькі громадяни, що перебувають на чужині. Вони віддають свої голоси на німецьких кораблях, що на час голосування випливають поза територіяльні води тої держави.

На пароплав „Оротава", що стоїть у Копенгазі, приїхали німецькі й австрійські громадяни з Данії та зі Швеції. 596 німців висловилося за аншлюсом — 5 проти, 41 австрійців за, 1 проти.

У Констанці відбулось таке голосування на чердаках пароплавів „Дельос" і „Фортуна". 1260 німців висловилось за аншлюсом, 4 проти аншлюсу.

Німці з Мексику також уже взяли участь у голосуванні.

Єгипет заключить договір приязни з Туреччиною

І ПРИСТУПИТЬ ДО СХІДНОГО ПАКТУ?

У половині цього місяця виїде турецький міністр закордонних справ Рушді Арас до Єгипту. Єгипетська преса привязує до цеї візити чималу вагу: підчас неї підпишуть турецько-єгипетський договір приязни. Крім того Арас запропонує Єгиптові приступити до східнього пакту, що його заключили 8. липня 1937 р. у Тегерані.

РУХЛИВІСТЬ ТУРЕЦЬКОЇ ДИПЛЬОМАТІЇ.

Вертаючися з Каїра домів, мін. Арас віддасть візиту сирійському премієрові та переведе з тамошніми політичними колами розмови у справі поліпшення турецько-сирійських взаємин.

Турецький премієр Джеляль Баяр з мін. Арасом виїде 25. ц. м. до Атен.

Турецький уряд зробив у Парижі демарш в обороні турецького населення санджака Александрети, проти якого місцева французька влада виступила з репресіями

Церква і шляхта на Волині.

Найбільш актуальна справа у нинішньому волинському житті.

Луцьк, 3. квітня 1938

I.

Польська преса, особливо брукова, не перестає гомоніти вколо справи „ревіндикації" на Волині буцім-то зросійщених (в останнім часі вже: зрущених) та оправославлених польських родин. Спершу говорилося, що та денаціоналізація і те відкатоличення мали місце за царської влади. Коли-ж українці почали витягати з ріжних старих актів назвища української шляхти, духовенства й нижчих станів (з кінцівками „ський", „цький" і „ич") із часів історичної Польщі, то деякі зі згаданих польських часописів з обережности почали вже говорити про „рущення" польських родин ще за часів польських королів!

Одночасно почалася „ревіндикація" й гуртування так званої загродової шляхти, нащадків шляхти української — православної і унїятської, а також акція за ревіндикацію православних церков і манастирів.

Якийсь п. Тадеуш Орліч знад Гориня в ч. 13. луцького епархіяльного органу „Жицє Католіцке" в дописі з с. Житина пише на цю тему:

„Навіть серед родин з руськими назвищами є такі, яких предки були католиками, але царський уряд поперекручував їхні назвища. І ті люди, як це діється в інших околицях Волині, повинні вернутися на лоно костела й почувати себе поляками." І коли всі ці Іванюки, Петруки, Гаюки, Закоштуї, Гуньки й т. п. „поперекручувані" царями поляки на українців, то чомуж таким часописам, як ріжні брукові, не кричати, що Волинь треба взагалі спольщити й кінець клопотам?!

Тимчасом „ревіндикаційний" рух набрав такого розмаху, що пристають до нього навіть люди з високою освітою, навіть поважні одиниці починають піддаватися настроям вулиці.

Очевидно, що згадана „ревіндикація" знову загострює та ускладнює польсько-українські відносини на Волині, які перед війною зовсім були вільні від національного й релігійного антаґонізму. Це явище так виразно кидається в очі, що деякі волинські громадяни, українські і польські, бачучи цю нову несподівану кампанію, доходять до висновків: чи часом в цьому розсварюванні мешканців Волині на ґрунті національному й релігійному нема руки „того третього"?! Бо похід проти українства кожний раз вибухає тут акуратно тоді, коли над сходом Европи збіраються якісь хмари! Сьогодні на тому сході навіть дуже неспокійно, — і якраз ця протиукраїнська акція стає особливо завзятою!

Так чи інакше, а східній сусід може бути навіть дуже задоволений: не лише ідея „БПУ" Бочковського, ідея політичного порозуміння у звязку з майбутніми подіями на сході, але й ідея формального та зовнішнього співжиття воєводи Юзефського підірвана „ревіндикаційною" акцією дуже сильно. Тому волиняк виробляє собі погляд, що протиукраїнський похід під прапором „ревіндикації" заарганжував хтось поза межами Волині та звідти кермує ним. І в цьому переконанні українське громадянство Волині, в моменті, коли пишемо ці рядки, організує поважну делеґацію до Варшави.

II.

Лише історичні анальфабети можуть повірити в те, що за польських королівських часів було взагалі можливе „рущення" тут польських родин. Політична, національна, культурна й релігійна польська експансія на схід для таких явищ зовсім не залишала місця. А упривілеєне становище польської шляхти притягало й денаціоналізувало нашу українську шляхту, а не на відворот; таке саме становище римо-католицького духовенства, якому заздрило духовенство православне й унійтське; в упривілеєній позиції находилось і міщанство-ремісництво, міцно зорганізоване в зачинених (часто-густо) для українців цехах, і нарешті двірської, вищої служби та робітників і кольоністів, якими, річ природна, поміщики поляки опікувалися більше, ніж українцями, — все це цілковито виключало можливість, щоб поляки римо-католики зрікалися своєї національности й віри, бо булоб це одночасно втратою своїх прав і благ життя.

Така сама нісенітниця — твердження про рущення поляків царським урядом, тим урядом, який висилав сюди свої кращі інтелектуальні сили й кидав великі гроші на „обрусеніе", себто: на знищення українського характеру Волині. Ледви чи можна булоб найти такого божевільного росіянина, який, намагаючись зденаціоналізувати місцевих поляків, українізував би їх, а не русифікував! Колиб справді у волинських селах була переведена русифікація польських родин, то вони говорилиб сьогодні по російськи й почувались би росіянами, а таких родин у наших селах зовсім нема. Отже все це вигадки.

Навернені з унії на православія селяни Волині після приєднання її до Росії — це від віків українці, а коли серед них маємо одиниці з назвищами на „ський", „цький" і „ич", то тому, що це нащадки колишньої української шляхти, духовенства й міщанства, які внаслідку історичних умовин зубожіли та влилися в села (Див. „Діло" ч. 67. „На Волині є також шляхтичі").

Правда, як у старі часи українська шляхта (православна й унійтська) так пізніше й спольщені та окатоличені дідичі а також поміщики чисто польського походження іноді помагали селянам-українцям будувати церкви й монастирі та дбали про призначення їм священників, про що говорять збережені історичні акти. Робили це вони у власних інтересах: щоб мати більш моральних і більш прихильних собі кріпаків. Якби сьогоднішні польські діячі-ревіндикатори душ хоча трошки познайомилися з історією Волині, то довідались би, чому польські шляхтичі, а також спольонізовані українські дідичі вели тут таку „непатріотичну" роботу. Волинські селянські маси вперше виступили, як активний політично-національний чинник у часах Свидригайла, і частина українських князів плянувала опертися на них, плянуючи зміни на литовському великокняжому престолі та залишення Волині в межах незалежного литовсько-руського князівства. Маємо історичні дані, що українські селянські маси не лише заворушились годі по цілій Волині, але вже й почали збройно виступати проти закутого в залізо лицарства. Цієї активізації українських мас перелякалися інші українські князі та шляхтичі, між ними й Чарторійські побоюючись за свою феодальну владу.

Далі можемо служити історичним матеріялом, який каже, що після цього волинські селянські маси вже не переставали брати активної участи в політичних рухах: у часі Хмельницького, гайдамаччини аж до останніх відрухів у часі революції 1917—1920 рр. Отже інтереси дідичів вимагали того, щоб з українським селянством жити в згоді. І це можемо ствердити навіть у наші часи. Польські, як і спольщені українські дідичі Волині навіть сьогодні неохочі до ріжних антиукраїнських рухів. Вони навіть дали прилюдний вислів свому поглядові на одній нараді в Луцьку з осудом того напливового польського елементу, який не маючи нічого стратити, бавиться в загострювання відносин між українцями та поляками.

І це безсумнівний факт, що сьогоднішню „ревіндикаційну" чи як ще називають „репатріяційну" акцію започаткували тут і далі ведуть її напливові елементи головно верхівка польської інтелігенції та сільської півінтелігенції, між іншим, щоб „вислужитися", зробити карієру та мати ріжні матеріяльні користи. Цікаво що найнижчі верстви польських кольоністів і осадників, таксамо, як і колишня шляхта, не бачать для себе користи від ворожнечі і дразнення українськоро селянства. Це не загальне правило, але в більшости випадків так воно є. Про це свідчить той факт, що волинські хроніки не занотували якихось зударів між цими групами хліборобів. Більше: можемо навести факти, як це було в процесі свящ. Табаковського, що осадники, бажаючи безпристрасним становищем підкреслити свою добру волю супроти українських околичних мас, говорили корисну для підсудного правду. Таксамо було й у часі процесу одного селянина з с. Чарукова, коли один осадник, боронючи невинного нашого селянина, навіть почув із польських уст: „Може й ви належите до ОУН?"

Тайна цього явища не лише в розумінні більш тверезими кольоністами й осадниками своїх життєвих інтересів, але й у тій правді, що рівень духової культури нашого українського селянства, його шляхотна релігійна й національна толеранція мусіла зеднати собі осілих тут польських селян з далекого заходу.

Засліплені політики, особливо ті, яким потрібні заколоти, щоб мати можливість показати свою ревність та заробити на ній, навіть з цього приводу почали кричати про „небезпеку" для польського елементу, що осів поруч наших селян на землі. Їм потрібна колотнеча, боротьба у перманенції, боротьба для боротьби.

І вигадали „ревіндикацію" душ", що, по їх правильному розрахунку, заогнить взаємини на Волині на дуже довгий час та дасть їм можливість тягнути з цього для себе користи. Річ ясна, що ця акція мусіла притягнути до себе увагу й ріжних ексцентричних гурра-патріотів та брукову пресу, що хоче „ревіндикаційними", „репатріяційними" й іншими подібними сензаціями здобути собі більший кольпортаж. Знаємо неодного тут польського журналіста, які або обанкрутували на власних виданнях, або заробляли своїми дописами дуже мало й ходили похнюплені, тепер голови в них підвелися високо вгору: заробіток значно збільшився, „ревіндикація" стала копальнею як не золота, то бодай золотих.

Одно, як ми зазначили вище, дивне: що з одної сторони — цій психозі, з другої сторони — підприємству поодиноких осіб, що шукають заробітків і вислуг та інших користей, — піддаються навіть люди поважніші, бодай такі, що з уваги на своє становище повинні би бути обережними, тверезими й хоча сякими-такими знавцями місцевої дійсности та історії краю.

III.

Для ілюстрації того, скільки яскравого незнання історії виявляють деякі відповідальні чинники, так чи інакше звязані з „ревіндикаційною" акцією на Волині, наведемо тут лише кілька прикладів:

Летючку „В Божій справі", адресовану до українців, яких прізвища кінчаються на „ський", „цький" і „ич", з закликом навернутися до віри батьків, підписав, як відповідальний редактор, кс. Жуковський. Зробив він це, треба думати, в переконанні, що згадані назвища справді свідчать про польське походження їхніх власників і що він сам без сумніву нащадок польської родини. А колиб кс. Жуковський поцікавився історичними актами Волині, то довідався би, що Жуковські — це відомий український рід і до того ще дуже ревні сини православної церкви. Серед українського духовенства Волині вустрічаємо багато Жуковських. Між іншим Іван Жуковський був протопресвітером кременецької церкви в І-ій половині XVIII. століття, Кирил Жуковський був ігуменом православного манастиря у Мильчі і його підпис знаходимо серед підписів українського духовенства та шляхти на акті вибору в 1701. р. Кирила Шумлянського православним єпископом Луцька і Острогу.

На Волині один поважний польський громадянин з високою освітою Курманович бере активну участь в акції „ревіндикації" української шляхти, переконуючи м. і., що хто має прізвище на „ич", той польського походження. Здавалосяб що п. Курманович повинен був би зацікавитися власним назвищем; колиб це зробив, довідався би, що Курмановичі — старий український православний шляхотський рід в Холмщини (с. Курманів на Грубешівщині).

В ч. 13. час. „Жице Католіцке" згаданий вже п. Орліч пише в дописі з с. Житина:

„Є тут також зрущені в православ... польські родини Яворських, Левковських, Од... ських, Виговських, Кристинських, Крал... Потомських, Зіньковських, Булавських, нащадків давніх поляків і католиків".

П. Орлічеві може й вільно не знати історії (хоч і не вільно без знання її писати такі ре...), але редактор такого відповідального органу, як „Жице Католіцке", таки повинен добре її знати, а бодай повинен був, перед уміщенням допису перевірити, чи справді згадані роди польські. Бо навіть ляікам відомо, що Яворські, Зіньковські (від Зінько), Левковські (від Левка) й ін. — це колишня православна українська шляхта, яка зубожіла та докотилася до селянського стану і мабуть спільно осіла в одному місці. Виговські — то навіть дуже голосні на Волині українські православні шляхтичі. Якйсь Виговський згадується, як член Луцького Братства Чесного Хреста у 1667 р., а Самійло Виговський як член тогож Братства у 1692 році.

Якийсь п. Ф. Мурава, домагаючись у ... „Польська Збройна" (ч. з дня 15. березня ...) ревіндикації православного монастиря в с. ... Загайці на Волині, покликується на те, що ... монастир уфундував полковник польського ... ська „Ярмолінські" та його жінка Ірина в ... р. Бідному п. Мураві й у голову не прийшло, що полковником польських військ міг бути і православний шляхтич українець, як бували й старостами, і каштелянами, і воєводами Кисіль, кн. Острожський. І справді, пол. Константин Ярмолинський був українським православним шляхтичем і уфундував православний монастир у М. Загайцях, лише не в 1637 ..., 1626 р. А про це свідчить, між іншим ... під тогочасним його портретом.

І такими нісенітницями, таким історичним незнайством рясно цвітуть численні польські часописи. Такими викривленими чи цілком видуманими „фактами" годуються польські читачі та слухачі.

IV.

Згадані дописувачі, редактори, ... усякі інші „ревіндикатори" душ своєю ..., що її ведуть під голосними патріотичними ..., ламами, причиняють нормалізації життя на Волині та й інтересам держави стільки шкоди, ... просто з дива не можна вийти: чому досі цієї акції ніхто не спинив?!

Дивно також, що досі ніодин з польських учених-істориків не виступив публично та й ... престіжу польської науки не закликав ... лих волинських та столичних самозваних „істориків" до порядку, щоб вивчили бодай ... буку історії.

В. Остро...

Ной-Бабельсберґ - німецький Голівуд.

(Від нашого кореспондента.)

Берлін, 1. квітня 1938.

Як безперечним фактом є те, що Голівуд є нині централею фільмової творчости, так теж не можна заперечити, що колиска фільми стояла в Німеччині. Давнє, найстарше німецьке фільмове підприємство „Уфа" стояло в авангарді нової галузи мистецтва, що зродилося з технічним винаходом апаратів, які вперше спромоглися схоплювати фотографічно рухи, а потім їх відбитку кидати на полотно. Перші фільми не мали нічого спільного з мистецтвом; це були експерименти, це була втіха технічним винаходом. Аж зчасом стала техніка тільки засобом для вислову нової галузи мистецтва. Всі ці ступні від перших спроб до скінченого фільмового мистецтва перейшли свої проби в студії „Уфи" в Ной-Бабельсбергу, яке було колискою і централею фільмової творчости перед війною.

Всі майже знані старші артисти і режисери світової слави вийшли зі студії Уфи. Війна та повоєнні злидні притемнили славу Уфи. На перше місце світової фільмової продукції висунувся Голівуд, який у короткому часі зосередив у собі майже всіх, що в фільмовій продукції створили славного артисти, режисери, музики чи автори. Рівень голівудської фільмової продукції зростав майже в тій самій мірі, як він обнижувався у продукції европейській, яка не всилі була фінансово конкурувати з Голівудом.

Фільма є безперечно найсильнішим чинником культурної пропаганди. Саме в цьому напрямі відогравати тільки другорядну ролю, — бо першорядну заняв Голівуд — не відповідає амбіціям активної третьої Німеччини. Вона з великою енергією робить зусилля, щоб назад вибороти собі втрачену славу світової централі фільмової творчости. На початку березня проголосив міністр пропаганди Геббельс промову, в якій він заявив, що Ной-Бабельсберг стане таким світовим центром. Цю промову виголосив, кладучи угольний камінь під будову фільмової академії. Ця академія, величавий будинок, має повстати коло студій Уфи в Ной-Бабельсбергу. Свою діяльність вона почне вже восени цього року. Це буде нова установа, якої ще ніде у світі немає — висока школа фільмового мистецтва. Її завданням є вишкіл молоді для всіх ділянок фільми. Її програма буде поділена на три галузі: вишкіл мистецький, вишкіл технічний і вишкіл господарський. Для вишколу в кожній галузі притягнуть першорядні фахові сили, тимто й вишкіл цей не буде дешевий. Усю програму школи опрацьовують при співпраці Уфи, так що учні підчас навчання будуть мати нагоду до практичних студій, а може й співучасти у фільмових студіях Уфи. Та не тільки практичний вишкіл дістануть учні в дворічних студіях. Вони дістануть теж загально-культурну освіту, необхідну для фільмової творчости з високим рівнем. Не тільки реторики та сценічного мистецтва будуть їх там учити, але й історії культури, історії мистецтва, історії літератури й т. п.

Такою основною підготовою сподівається міністр піднести культурний рівень фільмової продукції. Фільмові мотиви мають на майбутнє стояти ближче до дійсности життя, щоб не шукати за ними в дешевих сензаціях, що тільки розбурхують нерви та уяву, не залишаючи жадної культурної творчости. Зусилля фільмової академії йдуть в тому напрямі, щоб з мистецтва для розваги, яким є здебільша теперішня фільма, піднести її до рівня високого мистецтва, рівнорядного театрові, малярству чи музиці. Якщо це завдання вдасться, то німецька фільма зачне знову відгравати першорядну інтернаціональну ролю, яку мала перед розростом Голівуду.

Маріян Шпак.

Румунські вівці і „шляхта заґродова".

ЯК ПРАЦЮЄ „ЗВЙОНЗЕК ШЛЯХТИ ЗАГРОДОВЕЙ" СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ

Зі звіту, що його склав голова головної управи „Звйонзку шляхти загродовей" кс. Антоні Мйодонський на першому загальному зїзді цієї організації в Перемишлі, який відбувся в лютому цього року, довідуємося, що сьогодні ця організація нараховує 147 кружків, 8 повітових та 3 окружні управи. На перемиському зїзді було — згідно зі словами кс. Мйодонського — 400 делегатів, що репрезентували 300 тисяч „шляхти загродовей" Східної Галичини. Два роки тому було тільки 8 кружків, рік тому — 52 кружки.

В організації „шляхти заґродової" бере велику участь польське народнє учительство, якому предсідник зїзду склав за те подяку. До цієї праці учительство підготовлялося на спеціяльних курсах, які уладжував „Звйонзек". Таких учительських курсів було 5, взяло в них участь 850 осіб. Крім цього „звйонзек" уладив ще 2 курси передовиків громадської праці (50 осіб) і 1 курс освітніх інструкторів З. Ш. З (50 осіб).

У світлицях кружків є 38 бібліотек і 27 радіоприймачів. У кружках відбулося 384 відчитів, 94 „оплатків" і „свячених", 168 забав, 68 аматорських театральних вистав.

„Звйонзек шляхти заґродовей" частинно започаткував, частинно саме перевів або у великій мірі причинився до будови: 61 костелів і каплиць, 36 людових домів, 1 бурси для молоді і 1 сиротинця.

„Звйонзек" розвів опіку над сиротами і семеро дітей примістив у сиротинцях. Шістьох синів шляхотських родин примістив у школах і виєднав для шляхотських дітей 8 стипендій та 2 фундаційні посаги.

Свою культурно-освітню працю З. Ш. З. підсилює пресовою акцією, яку веде двотижневиком „Побудка" (досі випустили 100.000 примірників), місячником „Мала Побудка" (досі 10.000 примірників) та іншими виданнями, як ось „Рицерство Польске Подкарпаця", якого вийшло 12.850 примірників по польськи і 2.000 примірників „в єнзику рускім". Крім цього „звйонзек" випустив у 4.000 примірників повість „Орли Подкарпацкє" і „Календарж на рок 1938" теж у 4.000 примірників.

„Звйонзек працює дуже інтензивно в господарській ділянці. Передусім зорґанізував допомогову акцію: прийшов з допомогою у 396 справах, дав 97 господарських позичок і 2.435 премій, у цьому 800 господарських книжок. Для кружків годівельників видав 360 румунських овець.

У ділянці хліборобської освіти З. Ш. З зорганізував досі 88 господарських курсів: 29 курсів хліборобського вишколу, 24 курси домашнього господарства для жінок, 6 курсів годівельників овець, 18 вечірніх доосвітніх курсів, 3 трикотарські курси, 1 страганярський курс і 7 інших хліборобсько-господарських курсів.

До того „звйонзек" оснував 13 Кас Стефчика, 7 Кас безвідсоткових і кооперативних, 22 хліборобські кружки („Кулка Рольніче"), 19 крамниць „кулек рольнічих" і 10 молочарень.

Оце все є ті засоби, що ними „звйонзек шляхти загродовей" у своїй праці на терені Східної Галичини намагається приєднати маси, у великій мірі й української шляхти, що має стояти — як сказано в одній з привітних телеграм зїзду — „на стражи польскосьці тей земі".

В. НАГЛОЧ.

Гальо! Тут Шанґгай!

(Докінчення)

Д-Р КОТИК — ШЕРЛЬОКОМ ГОЛЬМСОМ.

На розшуки за запроторeним Мазником вибрався несподівано д-р Іван Котик. У ранніх щоденниках можна було бачити його фотографію та прочитати скупе інтервю. Ізза великих очиць глядiли мудрі й шляхотні очі науковця. Тільки сірий кашкет та англійська наґортка вказували на те, що расольоґ перемінився у детектива. Почалось слідкування.

„Під сірою гускою" пізнався Котик з Дримбою-Дрібіоляно. Марина натягнула його на добру вечерю, пила без міри й взагалі поводилась як безшабашна діва з третьорядного кабарету. На запити та обережні підходи Котика-детектива завертала дурновато очима і вкінці захропіла йому під носом.

Доктор вилаявся до сто чортів і пішов геть. Над містом стояла провесна. Зорі моргали до детектива.

Котик терпеливо ходив від одної діри до другої, підглядав, винюхував. Усе надаремне. Над раном кишеня була порожня, голова повна шуму, ноги тяжкі як колода.

— Провесна, алькоголь, ніч... — промимрив без звязку детектив, заганяючи по вулиці качки. Потім станув і протер очі:

— Агі, щезни бідо! Що це?

На вулиці діялись якісь дивні містерії. Камяниці танцювали сюди-туди, вулиці втікали з-під ніг, а вулична лямпа вигиналась мов китайська танечниця. Поривала грою пальців і вій.

Нараз лямпа зникла, а з під неї виросли дві постаті, що держались за плечі й мукали під носом пісеньку. З недалекої каваренки ніссе пронизливий фокстрот на східні мотиви.

Д-р Котик задеревів. До нього йшли, гойдаючись, Федько Бомц і Грицько Мазник! Вони взяли детектива попід руки всередину й потягли з собою.

Котикові здавалось, що він не йде, а пливе. І його товариші видавались скоріше духами, ніж живими людьми. Гасли останні зорі.

— Куди ви мене, панове, тягнете? — видушив із себе вкінці доктор.

— До Шангаю! — ляснуло серед весняної ночі і д-р Котик спостеріг тоді, що тіло Бомца прозоре, ось-ось і розпливеться.

— Факір! Китайський чи індійський чарівник. — Потім звернувся до Мазника. Поет виглядав як єгипетська мумія. Цей теж причинний. Утікай!

Та в ту мить пролунав Бомців голос:

— Ось ми і на місці.

ЛЬОТОС — ЧАРІВНА КАЗКА СХОДУ.

Над входом миттів яскравожовтий, стилізований напис: „Шангай".

Мовчазний китаєць висунувся зпоза котари, відчинив мовчки двері вглиб коридору і зник як дух.

Жовтий чорт — майнуло в Котиковій голові і дрож пішов по його худощавому тілі.

Ішли крутими сходами, коридорами, кімнатами. Скісні очі й довгі коси появлялись, зникали. Все довкола залите було дивнонеспокійним, жовтим сяйвом. Детективові дзвонили зуби.

— Стоп! — шепнув Бомц до Мазника. По хвилині звернувся до д-ра Котика:

— Дорогий докторе! Бачиш перед собою своїх давніх друзів Бомца і Мазника. Та ми вже не є ними. Ми є жовтими духами, маривами. Великий Будда взяв нас за своїх товаришів, ми є найкращим втіленням, яке може осягнути нуждена людська істота. Ми знаходимось за межею реального. Ми є метапсихічними зявами. Ми є частиною нірвани.

В ту хвилину помітив д-р Котик, як марива Бомца і Мазника розплились і двома вогнистими язиками обвилися довкруги статуї золото-бронзового Будди. Лиховісно палахкотіло вогнище.

Тоді спровола, низько промовив Будда:

— Іване Котику! Будь гордий з того, що тобі припаде честь засісти в почоті моїх позаматеріяльних товаришів. Ще пів години й ти розпливешся, зникнеш у нірвані. Якеж маєш ще бажання перед своєю, туземною смертю?

Котик потер рукою чоло:

— Не-е знаю...

— Дайте йому — кивнув великий Будда двома із своїх численних рук — люльку опію і хай Льотос, найкраща казка Сходу, зложить на устах цього чоловіка останній поцілунок земних насолод.

Закурилась люлька опію. А серед синього, чудового диму появилась вона — Льотос. Її ніжне лице, довгі білі пальці обняли Котикове обличчя, а стерпнуте тіло опановало мов опій. Котик загорівсь нагло мов сірничок і одним махом впився у блідочервоні уста Льотосу

Плебісцитова інтерпеляція, відповідь міністра освіти і відповідь на відповідь.

Як відомо, зарядження Львівської Кураторії з 29. XI. 1937. у практиці унеможливило переведення шкільного плебісциту восени 1937 р. Те зарядження треба вважати за суперечне з обовязуючими законами, хоч воно покликується на декрет Президента Річипосполитої з 29. XI. 1930. (Д. З. Р П. ч: 82, поз, 644), Пригадуємо ще раз суть справи. Декрет Президента каже дослівно: „Змінити мову навчання можна **не скорше**, як по 7 роках, рахуючи від дати управосильнення останнього оречення, яке устійнює мову **навчання в даній школі**". Отож розпорядок Львівської Кураторії наказав ці два слова „не скорше" розуміти так, що лише ті місцевости мали право на плебісцит у 1937 р., в яких від останньої зміни мови навчання минало в 1938 р. точно 7 літ. В практичному переведенні цього розпорядку і в практичних висновках створено правний дивогляд, що шкільний плебісцит можливий лише після 7, 14, 21 і т. д. років, чого ніякий правник ані стиліст не міг виснувати з цитованого вище декрету Президента РП, а саме зі сакраментальних двох слів „не скорше". Цю фальшиву інтерпретацію Кураторії прийняли (очевидно від неї) міністерства, воєвідства, староства, інспекторати, волосні уряди, і повітові секретаріяти польських „порозумівавчих комітетів" (нпр. у Бродах), і не допустили до плебісциту, себто не дозволили на легалізацію підписів на декляраціях, не поприймали або відкинули раніш підписані деклярації і т. д. Річ очевидна, що цій змобілізованій і зосередженій протиакції польських державних, самоврядних і суспільних чинників українське громадянство мусіло улягти, бо воно не мало **ніяких законних засобів у такому короткому часі** добитися оречення останньої інстанції — Найвищого Адм. Трибуналу.

Щоби бодай щось врятувати і добитися інтерпретації цитованого декрету від найвищих органів влади, я вніс 1. лютого ц. р. у цій справі інтерпеляцію в соймі. Відповідь на неї, яку я дістав при кінці березня, поміщую у цілости:

Відповідаючи на переслану мені при письмі з дня 8. лютого 1938 р. Ч. Р. IV 196/Р. Р. інтерпеляцію посла Володимира Кузьмовича в справі помилкового стосування Кураторією Шкільної Львівської Округи і підчиненими їй інспекторатами розпорядку Президента Річипосполитої з дня 29. листопада 1930 р. щодо зміни закону з дня 31. липня 1924 р., який обіймає деякі постанови про організацію шкільництва (Дн. З. Р. П. ч. 82, поз. 644), маю шану виснити ось що:

Зміну мови навчання в школі годі трактувати лише як зарядження адміністраційне. Вона сягає глибоко в шкільне життя та викликує наслідки організаційної і також педагогічно-дидактичної натури. Педагогічні й дидактичні огляди вимагають, щоб учні, які розпочали систематичну шкільну науку в даній мові навчання, мали можливість покінчити її також у цій мові. Перехід у довільному моменті в часі науки у дійсності програми вселюдної школи для цих самих учнів з викладу в одній мові до викладу в іншій мав би без сумніву відемні наслідки для самих учнів і вже з цього приводу це не є вказане. Поза цим зміна мови навчання потягає за собою найчастіше також зміну деяких підручників, конечність добору відповідних учителів і т. п. Настанова в розпорядку Президента Річипосполитої з дня 29. листопада 1930 (Дн. З. Р. П. Ч. 82, поз. 394) 7-літніх речинців зміни мови навчання у школі має за цілі запобігати цим потрясенням, яким мусілаб підлягти однаково школа, як і учні, колиб зміну мови навчання доконувано несподівано в довільно обраних речинцях.

Згадане в інтерпеляції зарядження Кураторії Льв. Шкільної Округи відповідає повищим зволовкам, через це не бачу достаточної підстави ухилити це зарядження.

Зате признаю за слушне, щоб родичі, які посилають дітей до даної школи, були завдалегідь освідомлені щодо речинців, у яких у цій школі може прийти до зміни мови навчання, і щоб таким робом мали можливість висказати під цим оглядом свої побажання у властивому часі. Відповідні зарядження в цьому напрямі будуть видані.

Прошу Пана Маршалка передати повищі вияснення Пану Інтерпелянтові до відома.

Міністр (—) **В. Свєнтославський.**

Отож стверджую, що під мериторичним оглядом **ця відповідь не є відповідю на мою інтерпеляцію.** В інтерпеляції я стверджував, що зі слів декрету Президента Р. П. та перш усього зі слів „**не скорше**" виходить, що по упливі щонайменше 7, а тимпаче **по упливі більше літ** від управосильнення останнього оречення, яке усталює мову навчання в даній школі, може прийти дальша зміна мови навчання. З цього теж виходить, що і розпорядок Львівської Кураторії, і зарядження підчинених їй інспекторатів незгідні з обовязуючими законами, а спеціяльно з розпорядком Президента Р. П. з 29. XI. 1930. (Д. З. Р: П. ч: 82 поз: 644)", Це те сутнє місце інтерпеляції, на яке відповіди нема. Бо п. міністр Свєнтославський доказує справу, якої в інтерпеляції не заторкнено, а саме, що зі зміною мови навчання треба ждати бодай 7 років. Припустім, що доказ п. міністра переконливий, то проте він не вияснює, чому такої зміни не можна перевести після більше, ніж 7 років, ані чому після невикористання першої семилітки треба знову ждати на покінчення дальшої, себто 14 чи більше років.

Ясно, що й педагогічно-дидактичні огляди, про які каже відповідь п. міністра, промовляють **проти зарядження кураторії.** Бо коли треба бодай 7-и літнього часу, щоб без потрясень перевести зміну програми, підручників, учителів і т. п., то тим краще це можна зробити після 8-и або 9-ти років. Автім, чому для українських дітей — бож їх торкається моя інтерпеляція — які у поверх 90 пр. ходять до польських або утраквістичних шкіл, цей перехід з чужої для них мови навчання має мати „відемні педагогічно-дидактичні наслідки", коли він не відбудеться інакше, тільки щонайменше після 7-и літ? Адже саме з педагогічно-дидактичних оглядів треба змагати до того, щоб **якнайскорше і то негайно** ввести рідну мову навчання дітей у початкових школах, до яких вони ходять. Хібаж можна іншу педагогіку стосувати до українських дітей, як її стосують до дітей в всьому культурному світі?

Таким робом ні зарядження Львівської Кураторії ні його оборона п. міністром освіти не видержує річевої критики під ніяким оглядом.

Нам залишилось лише терпеливо ждати, що на це скаже Н. Т. А. і повторити плебісцит з упертістю людей, які вірять у правильність своїх змагань.

В К.

— Ха, ха, ха!.. — розсипала враз Льотос свій сміх мов перли, а д-р Котик в ту мить повалився як довгий. Зімлів сердега від наглого удару.

Льотос — чарівна казка Сходу реготалась голосом Марини Дримби з бару „Під сірою гускою"...

— — — — — — — — — — —

На другий вечір сиділо у псевдокитайській каварні „Шангтай" при одному столику чотири особи: Оливець, Мазник, Бомц і д-р Котик. Попивали кришталеве вино, а Мазник читав уголос нове число „Ранішніх Новин".

„Новий гігантський крок у поході рідної культури! Дир. О. Оливець крутить першу велику нашу фільму! Подаємо обсаду цієї сензаційної фільми п. з. **„Львів — Шангтай!"** Грицько Мазник і Фелько Бомц у ролі двох репортерів-конкурентів, д-р Іван Котик у ролі Шерльока Голмса, Оливець — Ґотами Будди! Сценарій пера Мазника, продукція і режисерія О. Оливця".

— Ви забули подати, що ролю Льотос виконає чарівна Маріяна де Ля Дрібіоляно — нова зірка на фільмовому овиді.

В тій хвилині д-рові Котикові зробилось недобре і він сягнув за вином. Чув ще, як сміявся Оливець:

— Але нам чудово вдалося! „Ранішнім Новинам" прибуло 100% нових передплатників, позбулись довгів, ще й накрутимо фільму. Що значить нові ідеї та американські тріки. Ол райт!

У вікно „Шангтаю" заглянув жовтолиций місяць. Д-р Котик не знав, чи був він більше подібний на Будду чи на Льотос, чарівну казку Сходу...

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 67 і 68. Четвер, 5. квітня (24. березня) 1888.

КОНФІСКАТА

Прокуратура так пізно сконфіскувала попереднє число, що не можна було надрукувати вже другого накладу, тому Видавництво видало це число як подвійне в збільшеному обємі з матеріялом з попереднього числа та новим актуальним. Прокуратура сконфіскувала таку новинку:

— „Міністерство краєвої оборони наказало львівських пяніів втягнути у списи ополченців, щоб ужити їх при будові доріг і шанців".

АНҐЛІЙСЬКА ДИПЛЬОМАТІЯ.

В політичному огляді подає „Діло" таку вістку за „Моск. Вѣдом.": „Коли увага цілої Европи була звернена на Берлін Париж і Софію, користала з цього анґлійська дипльоматія, щоби заключити з Туреччиною окрему угоду. А саме між Анґлією і Туреччиною настала угода, на підставі якої Анґлія зобовязалася уступити з Єгипту з днем 1. квітня 1889 р. і віддати його султанові, а за те Туреччина обіцяла перепускати кожного часу анґлійську фльоту через Дарданелі. Поминувши вже те, що Росія протестувала би завсіди проти такої угоди, то характеристичний вже сам про себе факт, що взагалі в теперішню пору вели такі переговори".

„Діло" сумнівається, чи ця вістка праєдива

ФРАНЦІЯ ХОЧЕ МИРА.

У Франції Фльокет створив новий уряд. Один визначний політик заявив: „Новий уряд намагатиметься втримати мир назовні і внутрі. Який інтерес має заграниця в тому, щоби в цьому сумніватись, важко зрозуміти. Новий уряд хоче жити в добрих взаєминах з усіми державами. Нехайже заграниця своєю поведінкою не псує цього доброго наміру".

РОСІЯ ГОТОВИТЬСЯ ДО МОБІЛІЗАЦІЇ.

Берлін, 4. квітня. „Кройццайтунг" повідомляє, що Росія підготовляється до великої мобілізації. До Петербурга покликали гетьмана донських козаків.

Вислід виборів у Румунії.

ПЕРЕМОГА ПРОУРЯДОВОЇ ПАРТІЇ.

Вчора покінчилися вибори до египетського парляменту — виборами в долішньому Єгипті. Проурядовий бльок здобув 154 мандати, саадисти 30, вафдисти лише 12.

У 18-ох округах переведуть вибори ще раз. Хід виборів був дуже бурхливий — чимало осіб убито й ранено.

В ІРАКУ СПОКІЙНО.

Зближені до іракського уряду кола катеґорично заперечують поголоски, немовби в Іраку дійшло до заворушення.

—o—

По широкому світі.

Бельґія зліквідувала посольство у Відні, установлюючи на його місце ґенер. консулят.

У британському парляменті лейбурист Шівел ударив у лице консерватиста Бовера, який крикнув йому: „Вертайтесь до Польщі!".

Італійський уряд заперечив поголоску, немовби він хотів усунути жидів з італійських шкіл.

Британський уряд заперечив усі поголоски про текст анґльо-італійського договору; обі сторони зобовязались не оголошувати його.

Альбанський король Ахмет Зоґу ожениться з ґрафівною Апоні 27. ц. м. На весіллі буде італійський наслідник престолу, мін. Чіяно та більша частина римського дипльоматичного корпусу.

Б. британський міністр Іден вернувся з південної Франції.

Німецький канцлер Ґітлер обіздить австрійські союзні краї та виголошує передплебісцитові промови. Він уже був у Ґрацу й Кляґенфурті, опісля виїде до Інсбруку.

Японський посол у Кабулі запропонував совітському послові працю для японської розвідки; СССР вислав до Токіо протест.

Литовський уряд купив у Варшаві площу під будову литовського посольства.

Німецький уряд розписав нову пів-процентову позичку у висоті півтора міліярда марок.

Туреччина і Греція визнали анексію Абісинії.

Фінляндська армія уладить великі маневри на совітському пограниччі.

У СССР арештували чимало військових політичних комісарів, закидуючи їм, що вони не виконували приказів головного політичного комісаря.

ПРАВНИЧА СТОРІНКА

Які складки будуть платити фізичні та умові робітники?

Закон з 29. березня ц. р. (Денник Законів з 31. березня ц. р. ч. 21., поз. 171) продовжує обнижку складок за суспільні обезпечення. Як відомо, декрет президента з 14. січня 1936. р. обнизив дещо складки за емеритальні обезпечення робітників та умових працівників і за обезпечення від випадків та професійних недуг. Обнижка складок обовязувала на основі згаданого декрету від 1. лютого 1936. р. до 31. грудня 1937. р. Опісля від 1. січня 1938. р. складки за емеритальні обезпечення і за обезпечення від випадків та професійних недуг знову підскочили і щойно закон із 29. березня ц. р. продовжує далі обнижку складок за згадані суспільні обезпечення на час від 1. квітня 1938. р. до 31. березня 1939. р.

ОБНИЖКА ЕМЕРИТАЛЬНИХ СКЛАДОК.

Отже від 1. квітня ц. р. працедавці і фізичні та умові робітники будуть платити складки за емеритальні обезпечення в такій висоті: I. За емеритальні обезпечення робітників у гірництві і гутництві працедавець буде платити складку у висоті 1,9% винагороди (за січень, лютий і березень заплатив складку у висоті 2.2%), обезпечений робітник складку у висоті 2.6%; за емеритальні обезпечення інших фізичних робітників складка працедавця сягає 1.6% (в січні, лютому і березні 1.9%), складка обезпеченого 2.6% (3.3%). II. За емеритальні обезпечення умових працівників, які дістають 60 зол. винагороди місячно працедавець платитиме цілу складку у висоті 6.5% (в січні, лютому і березні платив 8%). Якщо умовий робітник дістає понад 60—400 зол. місячно, — складка працедавця сягає 4.1% (за січень, лютий, березень 4.8%), складка умового робітника 2.4% (за згадані три перші місяці ц. р. 3.2%) свого заробітку. Якщо умовий робітник дістає понад 400 до 800 зол. місячно — складка працедавця 3.3% (4%), складка обезпеченого 3.2% (4%). Вкінці за умового робітника, який дістає винагороду понад 800 зол. місячно працедавець платить складку 2.5% (3.2%), обезпечений умовий робітник 4% (4.8%) свого заробітку.

Якщо міністр суспільної опіки обнижить — згідно з законом з 29. березня ц. р. — складки за обезпечення від випадків і професійних недуг теж їх зреферуємо.

Збірний договір праці рільних робітників.

Тому що визиск рільних робітників по наших селах дійсно страшний, подаємо важніші постанови збірного договору праці, рільних робітників, що обовязує у Сх. Галичині від 1. квітня ц. р. Українські без- і малоземельні селяни, яким не дозволяють ні купити клаптика землі при парцеляції ні не дозволяють на виїзд на сезонові роботи до Німеччини чи Естонії і тому працюють навіть за 26-ий сніп збіжжя чи за марних 25—70 сот. денно на панських ланах, повинні повідомляти повітових інспекторів праці про кожний випадок їх нечуваного визиску землевласниками та арендарями. Обороною українських рільних робітників уже займаються секції охорони праці при кружках „С. Г." Де таких секцій при кружках ще нема, там повинні негайно повстати, щоб не допустити до жахливого визиску наших безземельних селян та робітників і не допустити до того, щоб нужду наших братів використовували комуністи та польські людовці для своїх політичних цілей. — Прим. Ред.

На просторі воєвідств: львівського, станиславівського і тернопільського крім повітів: сяніцького, коросняиського, березівського, ярославського, переворського, ряшівського, ланцутського та ще трьох чисто польських повітів обовязує від 1. квітня 1938 р. до 31. березня 1939 р. збірний договір про умовини праці і платні рільних та лісних робітників. Збірний договір обовязує всіх рільних і лісних працедавців та занятих у них робітників: форналів, пастухів, сторожів, візників, карбових, полевих, гуменних, ремісників, денних і сезонових рільних робітників та вкінці лісових сторожів. Нижче подані умовини збірного договору є основою індивідуальних договорів працедавців з робітниками. Якщо індивідуальні договори менше корисні для робітників, ніж умовини збірного договору, тоді обовязують постанови збірного договору. Зате всі індивідуальні договори з кориснішими умовинами для робітників, ніж умовини збірного договору, обовязують на час їх заключення. Працедавець не може самовільно змінювати устійнених збірним договором чинитьб на інші, хіба, що до такої зміни дійшло за обопільною згодою на письмі або при двох свідках. Заміна чинитьби без згоди працівника або без рішення розємної комісії є неважна. Збірний договір обовязує на рік, себто від 1. квітня ц. р. до 31. березня 1939 р.

Якщо ні працедавець ні робітник не вимовить індивідуального договору праці найпізніше до 31. грудня 1938 р. — тоді він продовжується мовчаливо на черговий рік. Звільненому робітникові слід дати 6 днів вільних від праці, щоб міг шукати собі заняття, не відтягаючи йому винагороди. Працедавець обовязаний до 30 днів від хвилини вступлення до праці видати працівникові безплатно обрахункову книжечку, що подає кількість виданої йому ординарії і платні та обіймає спис переданого йому інвентаря.

ЧАС ПРАЦІ.

Розклад годин праці устійнює збірний договір згідно з табелею, яку нижче подаємо:

Місяць	Праця до полудня	Перерва на снідання	Перерва на обід	Праця по полудні	Перерва на підвечірок
Січень	7.30—11.30	—	1½	1.00—3.00	—
Лютий	7.30—11.30	—	1½	1.00—4.30	—
Березень					
1—10	6.30—11.30	—	1½	1.00—5.00	—
11—20	6.30—11.30	—	1½	1.00—5.30	—
21—31	6.30—11.30	—	1½	1.00—6.00	—
Квітень					
1—10	6.00—11.30	½	1½	1.00—6.10	—
11—20	6.00—11.30	½	1½	1.00—6.30	—
21—30	6.00—11.30	½	1½	1.00—6.50	—
Травень					
1—10	5.30—11.30	½	1½	1.00—7.00	½
11—20	5.30—11.30	½	1½	1.00—7.20	½
21—30	5.30—11.30	½	1½	1.00—7.30	½
Червень					
1—10	5.30—11.30	½	2	1.30—7.50	½
11—20	5.30—11.30	½	2	1.30—7.50	½
21—30	5.30—11.30	½	2	1.30—8.00	½
Липень					
1—10	5.30—11.30	½	2	1.30—8.00	½
11—20	5.30—11.30	½	2	1.30—7.50	½
21—31	5.30—11.30	½	2	1.30—7.30	½
Серпень					
1—10	5.30—11.30	½	2	1.30—7.20	½
11—20	5.30—11.30	½	2	1.30—7.00	½
21—31	5.30—11.30	½	2	1.30—6.30	½
Вересень					
1—10	5.30—11.30	½	1½	1.00—6.10	
11—20	5.30—11.30	½	1½	1.00—5.50	
21—30	5.30—11.30	½	1½	1.00—5.30	
Жовтень					
1—10	6.00—11.30	—	1½	1.00—5.20	
11—20	6.00—11.30	—	1½	1.00—4.50	
21—31	6.00—11.30	—	1½	1.00—4.20	
Листопад	7.00—11.30	—	1½	1.00—4.20	
Грудень	7.00—11.30	—	1½	1.00—3.15	

На випадок пильних полевих робіт (нпр. підчас жнив) робітники обовязані працювати довше, але за окремою винагородою 25 сот. за годину. За неоправдане спізнення до праці працедавець має право відтягнути 20 сот. за кожну годину. Згаданий розклад праці не обовязує пастухів, нічних сторожів ні дозорців. На випадок зливного дощу або непогоди робіт у полі не слід виконувати. Обхід коней і худоби відбувається поза годинами праці і без спеціяльної доплати. Пастух є вільний зовсім від праці що третю неділю або свято. На випадок наглої потреби підчас сінокосів або жнив робітники обовязані працювати у святочні дні за винагородою по 35 сот. за годину. Якщо сторожа приловили на спанню підчас виконування своїх обовязків, працедавець може покарати за першим разом гривною 5 кг. жита, за другим разом гривною 20 кг. жита, за третим разом може зовсім нагнати зі служби. Працедавець зобовязаний звільнити працівника від праці у святочні дні.

ВІДПУСТКИ.

Працівник дістає підчас року 8 днів платної відпустки у несвяточні дні. Якщо працедавець відложить відпустки — обовязаний дати працівникові за кожний день невикористаної відпустки 15. кг. жита. Працівники дістають на випадок потреби: збірну фірманку до одного з млинів; до звезення з поля своїх продуктів; по священника підчас недуги, до хресту, шлюбу, на похорон; одну збірну фірманку квартально у святочний день до найближчого містечка або залізничої стації.

ВИНАГОРОДА ФОРНАЛІВ.

Форналь дістає готівкою 120 зол. річно, платним квартально або місячно здолини. Ординарію повинен дістати першого місяця кожного кварталу. На випадок розвязання збірного договору працедавець обовязаний видати 1/3 ординарії за останній квартал здолини. Ординарія складається з 2-ох сотнарів пшениці і 6-ох сотнарів жита, а в деяких повітах зі 7-ох сотнарів жита. Де не сіють пшениці — видають саме жито з тим, що за один сотнар числиться 1.30 сотнара жита. Збіжжя мелеться на кошт працедавця.

У повітах: Бібрка, Борщів, Чортків, Дрогобич, Городенка, Коломия, Копичинці, Сокаль Перемишль, Рудки, Самбір, Скалат, Снятин, Тернопіль, Теребовля і Заліщики припадає 12 сотнарів ординарії, у повітах: Броди, Бережани, Бучач, Городок, Камінка Струмілова, Мостиська, Львів, Підгайці, Перемишляни, Радехів, Рава Руська, Рогатин, Станиславів, Стрий, Товмач, Збараж, Зборів, Золочів, Жовква і Жидачів — 11 сотнарів; на просторі б. богородчанського повіту, Добромиль, Долина, Яворів, Калуш, Косів, Лісько, Любачів, Надвірна, на просторі б. печеніжинського повіту, Сколе, б. старосамбірського повіту і Турка — 10 сотнарів. Крім того ординарії дістає 30 а поля, навоженого та обробленого двірськими кіньми під бараболю.

— Якщо робітник не дістане поля — працедавець обовязаний дати 32 сотн. барабол. Робітники, які мешкають у двірських будинках, дістають крім того 3 а і 60 м. обробленого поля, недалеко домів, під городовину; робітники, які мешкають у власних будинках, такий самий простір землі в полі, призначенім під бараболю. Далі ординарій обовязаний тримати одну корову і теля до 2-ох місяців. Літом дістає від працедавця безплатно пасовище, або зелену пашу для корови; на зиму на кожну корову 6 сотн. барабол або 9 стін. бураків, крім того 8 кг. січки і полови денно. Для худоби ординаріїв працедавець обовязаний дати приміщення або виплатити 20 зол. відшкодування річно, якщо працівник дійсно тримає худобу. Якщо працедавець заборонив тримати робітникам худобу — обовязаний давати протягом 6-ох літніх місяців по 3 л. молока, протягом 6-ох зимових місяців по 2 л. молока денно.

Форналь може тримати теж найбільше 14 курок і 2 свині. Вкінці дістає відповідне мешкання і 5 м. твердого та 4 м. мягкого дерева річно на опал і то квартально або місячно. Замість 1 м. твердого опалового дерева може працедавець видати 1.25 м. мягкого дерева, 2.5 м. вугля або одну купку твердого галуззя. Робітникам не вільно продавати опалу.

Сторінка без політики.

Чому Голівуд заманює до себе

ЕВРОПЕЙСЬКІ ЗІРКИ?

Недавно появилася в „Парі Суар" стаття Поль Бренгіє, яка напевно розчарує багато людей, що мріють про карієру „зірки".

У цій статті автор займається питанням законности Голівуду, який заманює до себе кожного замітнішого европейського фільмового актора, чи акторку. Поль Бренгіє подає наскрізь сензацийні висновки що до ролі Голівуду. Звичайно так буває, що якане6удь европейська фільмова „зоря" чи „зірка" вернувшися по кількох місяцях з Голівуду, ще у пристані, або на взлізничому двірці, гаряче запевнює знайомих, що важко на чужині видержати з великої тути за батьківщиною. Умовини були теж прегарні, умови ще кращі, успіх велитенський! Та щож зробити! На чужині життя — не життя!

Оттаке залюбки говорять ті, що вертаються розчаровані з виправи по „золоте руно". Бренгіє описав вечерю в Аннабелі. Гарна господиня, „зачервонівшися зі зворушення" оповідала, що починає вкінці крутити. А гості?

Відомий режісер Дівіве нарікає, що хоч уже два місяці минуло, як він приїхав до Америки, то не бачив ще досі ні одного з верховодів фірми, яка заангажувала його до праці.

Даніель Даріе оповідає, що їй намагалися конче накинути „голівудський вигляд". Світлини виходили жахливі. Тоді артистка зачесалася й одягнулася по париськи. Світлини були прегарні. Одначе дирекція відкинула їх.

І так далі, й так далі...

Чомуж у такім разі Голівуд забирає Европі всі найкращі акторські сили?

Відповідь зовсім проста, хоч може й несподівана.

Голівуд хоче позбутися европейської конкуренції. Голівуд хоче загарбати монополь і то не лиш в Америці, але в цілому світі. Коли нпр. на Даніелю Даріе є „попит" у Франції, чи взагалі в Европі, треба її негайно вчинити „нешкідливою". Видатки, звязані з її удержанням вернуться в десятеро, коли збільшиться попит на американські фільми.

Отгак виглядає роля Голівуду у згаданій статті. Здається, що автор справді добре відгадує пляни Голівуду.

Торговля женихами.

В Льондоні здемаскували знаменито зорганізовану банду, яка займалася доставою женихів для американок. Майже кожна молода й багата американка, яка виїздить до Англії на весняний сезон, хоче бути представлена на королівськім дворі, або хочби дістати запрошення на літне „гарден-парті" в Бакінгемській палаті.

Вже на пароплавах із такими жінками навязував знайомство якийсь старший добродій, який називав себе „полковником". У розмовах оповідав він про свої ріжні знайомства у світі та при кінці давав наївній жінці адресу якоїсь „титулованої" дами в Льондоні до якої треба звертатися за протекцією, щоб дістатися на королівський двір.

Американку, що приходила на подану адресу, витала справді якась „світова дама", яка водила її до кількох, буцімто високопоставлених осіб. Вони приймали американку трохи згори, але не відбирали їй надії дістати запрошення на королівський двір. Вкінці нова знайома говорила „демократичній" з аристократичними забаганками американці, що на видатки треба 500 фунтів стерлінгів. Очевидно американка дуже радо давала таку „дрібницю".

Відтак американці давали до вибору: ставати або російською княгинею, або еспанською графинею, або австрійською баронесою. За таке подружжя мусіла американка платити гарну суму 4—5.000 фунтів стерлінгів. Звичайно справа кінчилася успішно для цілої банди.

Обман відкривали щойно тоді, коли американка виїздила зі своїм князем чи графом у пошлюбну подорож і коли новоженець із цинічною щирістю заявляв, що він зовсім не чужинецький граф, лиш чистокровний англієць, до цього густо-часто щойно недавній мешканець вязниці.

Століття саксофону.

Саме тепер, на весну ц. р. минає 100 літ від винаходу саксофону, музичного інструменту, що без нього не може обійтися ніяка джезбендова орхестра.

Саксофон видумав у 1838 р. Адольф Сакс, син німецьких еміґрантів, який уродився вже в Бельгії. Він займався багато музикою і намагався винайти інструмент, що своїм звуком найбільше нагадував би людський голос. Довгий час мучився Сакс над клярнетом, змінюючи його на всі лади, але висліди були за кожним разом відемні. Клярнет не грав людським голосом.

Та вкінці Адольф Сакс таки поставив на своїм. Він рішив ужити інших засобів і нові спроби покінчилися успіхом: як відомо, винайдений ним музичний інструмент, який зберігся у своїй первісній формі до сьогодні, справді дає звуки подібні до людського голосу.

Спершу в музичнім світі та у пресі стрінули саксофон із насміхами. Ніхто не брав винаходу Сакса серіозно і щойно Берліоз був першим композитором, який оцінив значіння нового інструменту і впровадив його у свою партитуру.

В 1844 р. Саксові вдалося добитись до того, що саксофон увели до французьких військових орхестр. Згодом саксофон стало признавати чимраз більше композиторів. Саксофон признав Цебіссі, Бізе і Ришард Штравс. Перед смертю Сакс дістав ордер Почесної Леґії. Його син живе ще до цієї пори в Парижі. Він керує невеликою фабрикою музичних інструментів, основаною винахідником саксофону.

—o—

Пригода 10-фунтового банкноту.

Одна мешканка Холму дістала недавно від свояків, які мешкають у Льондоні, банкнот на 10 фунтів стерлінгів. Тому, що вона бачила перший раз англійський банкнот, думала, що дістала чек і пішла до тамошньої ощадностевої каси „розміняти" чек.

Та дирекція каси виявила неменьше знайомства з англійськими банкнотами, як мешканка Холму. Вона відмовилася зміняти чек і погодилася лиш дати його на інкасо до пересилки до Льондону.

На банкнот англійського банку поклали число, прибили печатку каси, директор підписав і таким чином прикрашений банкнот вислали спершу до Люблина, відтак до Варшави.

Щойно у варшавськім банку виснилося непорозуміння і банкнот вислали до Льондону, для виміни в Англійськім Банку, який вислав „чек" до міністерства скарбу.

Міністерство рішило передати банкнот Бритійському Музеєві.

ЛЬОЙД НЕ ОБЕЗПЕЧУЄ НА ВИПАДОК ВІЙНИ

Загально відомо в обох суходолах, що обезпеченеве товариство Льойд обезпечує від всього. Та тепер це твердження безпідставне.

Директори голівудських фірм дістали від тієї славної англійської обезпеченевої спілки повідомлення, що від цієї пори Льойд не буде приймати обезпечень від военного риску.

Це рішення може мати величезне значіння. Власники Голівуду рішили перебудувати свою продукцію виключно для обслуги американського ринку. Голівуд хоче мабуть зректися конкуренції з европейськими фірмами.

Валютні обмеження в багатьох европейських державах вже й без того сильно обмежили інтереси Голівуду в експорті фільм. Відмова Льойда остаточно перекреслила голівудську продукцію для Европи.

Одночасно Льойд відмовився теж відновити контракт із театром в Льонґ Біч у Каліфорнії, який обезпечений був на випадок утрати глядачів. До того театру ходять майже самі моряки американської фльоти, якої головною базою є Льонґ Біч.

„Якщо зачнеться війна — рішив Льойд — фльота постійно буде находитися на океані і театр тоді стратить глядачів.

—o—

НЕПОПРАВНІ АВТОМОБІЛІСТИ.

Рівно рік тому сер Филип Ґейм, комендант льондонської поліції приказав поліціянтам уділять якнайбільше ввічливости до автомобілістів, які не повинуються правилам їзди. Карні протоколи велів він списувати тільки в найгірших випадках. Поліціянти мали зправа обмежовуватися лиш до „приятельських дорад та упімнень".

Сер Ґейм хотів таким чином доказати, що по доброму можна добитися кращих успіхів, як карами.

Спроба виявилася наскрізь невдачна: кількість нещасливих випадків збільшилася за минулий рік 20%. Від 1. ц. м. старі приписи анулювали і тепер поліцаї (немов на прімаапрісовий глум) мусять виявляти у всіх випадках якнайбільше строгости.

—o—

ОЛОВЯНІ ВОЯКИ.

В париськім „Домі Інвалідів" відкрили виставу оловяних вояків. На цю виставу прислано к. 20.000 експонатів, серед яких є чимало уникатів: фіґурок ручно розмальованих, які уявляють собою форму та узброєння старих французьких полків.

Один англійський колекціонер прислав діяграму „Бій під Ватерльо", яка виводить з найменших подробиць не лиш топографію лінии Ватерльо, але і всі частини, що брали в тому бою участь. Є там і Наполеон зі своїм штабом, і „останнє каре старої ґвардії", яке „вмирає але не піддається" і червоні однострої веллінгтонських вояків...

ВЕСЕЛЕ.

ДОБРА НАГОДА.

Лілі: Вчора сіла я на свіжо вимальовану лавку. Мій муж не мав іншої ради, лиш купити мені новий одяг".

Іра: „Скажи мені, будь ласка, але де ця лавка?

ШОТЛЯНДСЬКА ХИТРІСТЬ.

Двох шотляндців з Абердіну приїхало до Льондону. Вони оглянули вже чимало цікавих речей і вкінці забаглося їм щось випити. Один із шотляндців пішов до бару і випив „віски", не заплативши за нєї.

— Як ти це зробив — запитав другий шотляндець, блідий із заздрощів, коли приятель оповідав йому врадуваний про своє „діло".

— Я оповів кельнерці превеселий дотеп, вона так щиро розсміялася, що забула про гроші.

Другий шотляндець не відповів ні словечка. Коли вони переходили вже ближчий бар, шотляндець входить до бару, „віски" і оповідає кельнерці веселий дотеп, лиж вона зі сміху аж заходилася, витягнув руку:

— Ви забули ще, панночко, видати решту!

З польської преси.

Війна з Москвою необхідна.

„Війна, за яку молився Міцкевич, що дала нам державне визволення, знову, законом серії, дасть нам могутність і відродження нашої історичної величі." — Так пише В. Бончковський у своїй статті п. н. „За „воєнну партію" у Польщі" у двотижневику „Мисьль Польска" (ч. 7. з 1—15. квітня ц. р.), в якій пропагує думку, що в Польщі повинна повстати воєнна партія, яка

„була би осередком організації офензивного воєнного комплексу в народі, що активізувався б у напрямі діяння, який окреслює історія і теперішня політична рація."

Одним словом — це має бути партія, яка тримала би польське громадянство у постійній воєнній настанові та у свідомости, що раніше чи пізніше Польща мусить станути перед необхідністю війни. А коли так, то „краще прийняти те, чого не можна виминути, зі спокоєм, який випливає з відповідної підготови і тим самим з віри у перемогу."

„Краще бути організаторами війни, яку ми самі подумали, ніж у неминучій та накиненій нам війні виконувати функції німецької передньої сторожі або не менш фатальну ролю совітського „пляцдарму" чи буфору."

Власне ця воєнна партія, про яку думає В. Бончковський, має закріпити в польському громадянстві цю воєнну засаду, тобто наставити ціле громадянство в тому напрямі, що війна неминуча і тому треба про неї вічно памятати і до неї підготовлятися. Та не тільки підготовлятися, але й дбати про те, щоб тієї війни Польщі ніхто не накинув тільки навпаки, щоб Польща могла почати її тоді, коли це для неї буде найвигідніше і там, де це буде необхідне. Щодо цього, то Польща може воювати засаднично тільки з Німеччиною або Москвою.

„Тільки політичні дурні або моральні карли можуть допускати, що війна з Литвою могла би бути сьогодні найвідповіднішим напрямом для польського активізму. Поміркованість нашої закордонної політики у литовській справі — це найкращий доказ польського максималізму, що підготовляється до скоку у скалі балтійсько-чорноморської проблеми через реалізацію історичних польських східних плянів."

Але не може Польща воювати одночасно з Німеччиною і Москвою. Не може воювати сьогодні і з Німеччиною, бо тоді треба булоб увійти в тісний союз не тільки з російською державою, але й із большевизмом, який — як це відомо з промови Сталіна після смерти Леніна — не вирікся ідеї поширити Союз Радянських Республик. До того-ж:

„Кожному інтелігентному політикові відомо, що виняткова воюють з державами і народами сильними або такими, що могутніють. З Німеччиною ми моглиб звести боротьбу з нашої ініціятиви тоді, коли вона буде в такому внутрішньому та зовнішньому положенні, в якому сьогодні знаходяться Совіти. Совіти-ж є сьогодні у стані розкладу, а історичних та потенціяльно непереможних ворогів бють завжди і виключно тільки тоді, коли вони ослаблені або окружили їх інші вороги. Таке є право життя, що керує світом, цим справжнім, не тим, що його уявляють собі наївні пенсіонарки і старики з пацифістичних „ячейок", що їх підтримують тайні фонди міністерств війни сусідніх держав."

Слабість Росії та її агресивні пляни у відношенні до Польщі, яку вони хочуть розложити комунізмом — це причини, що зумовлюють для Польщі необхідність рішуче підготовлятися до війни на сході.

Що може здобути Польща виграною війною з Росією? Автор статті вичислює:

1) Поділ Росії на національні держави, після якого Польща, окружена сьогодні могутніми і ворожими організмами, матиме бодай від сходу двох розмірно слабих сусідів і цілу низку природних приятелів дальше на сході за незалежною Україною та Білорусю.

2) Лінія Дністра, якої не використовують сьогодні ані Росія ані Румунія, повинна стати комунікаційною власністю України, Румунії і Польщі та відкрити Польщі шлях на Чорне Море, на співпрацю з незалежним Кавказом і цілим Близьким Сходом. Польща над Чорним Морем (не територіяльно тільки господарськи) — це перша умовина польської великодержавности.

3) Закріплення при Польщі східних окраїн, яких лекше буде боронити перед розмірно слабою Білорусю, ніж перед могутньою у перспективі, 160-міліоновою Росією. Оборона окраїн перед одноцілою, неподільною Росією — це річ практично неможлива.

4) Перекинення більшої частини оборонних проблем Польщі передусім в одному напрямі: західному, що повинно стати точкою виходу для нового Ґрунвальду на випадок агресії Німеччини.

Це в дальшій перспективі, на випадок війни і на випадок перемоги. Але п. Бончковський знаходить для своєї ідеї створити у Польщі воєнну партію і ближчі користи. На його думку „з неволі трагічного ланцюга невдач і фактичного безруху" Польщу може визволити тільки щось, що буде силою на міру революції.

„Це може бути націоналістична революція, або війна. Але революція так чи інакше доведе нас до війни, провокуючи сусідів до агресії, тож краще, розумніше та доцільніше приняти за точку виходу в уновочаснюванні Польщі — підготову до війни. Бо приняття цієї воєнної засади мусить рішально і позитивно вплинути на створення у Польщі властивої єрархії потреб і цілей. Це витворить залізні критерії для оцінки людей додатних та відемних. Розвяже у швидкому темпі справу господарської розбудови. Зліквідує мафії і містично-пацифістичні секти, на яких жирують чужі розвідки. Рішально і напевно конструктивно вплине на національні справи: погодить нас зі славянськими меншинами, створить відплив для повільної, але систематичної еміграції жидів з Польщі, яку при підтримці цілої держави можна перевести в гуманітарний спосіб."

Вкінці ця воєнна партія усунулаб головну недостачу, що була одною з причин упадку давної Польщі.

„Шляхту завжди треба було хитрими способами з нор добробуту виваблювати на війну. Завжди рішали жертви з майна одиниць, щоб найпотрібнішу війну підготовити і перевести."

Отже воєнна партія повинна перевиховати польське громадянство та зробити його здібним піти слідами тайних плянів Й. Пілсудського та його походу на Київ.

—o—

Закарпаття.

ЗАСУДИЛИ РЕДАКТОРА ТУЛИКА.

Дня 28-го березня ц. р. відбулася розправа в карній справі проти Михайла Тулика, редактора часопису „Народня Сила", за провину нарушення публичного спокою на основі закону про охорону республики. Назва статті була: „За кращу долю нашого народу". Автор гостро критикував поведінку централістичних партій та дійшов до такого висновку, що тільки українські націоналісти можуть тут допомогти проти чесько-жидівських марксистів і т. д. Прокуратура добачила у статті підбурювання проти інших національностей, сконфіскувала дотичне число й одночасно виготовила проти ред. Тулика акт обвинувачення. Обвинувачений боронився на розправі тим, що статті не писав, але помістив її в загальному інтересі, і що це є тільки критика політичних обставин. Суд не приняв цієї оборони й засудив редактора Тулика на 6 місяців вязниці. Обвинувачував прокуратор д-р Михайло Гарасевич. Прокуратор зголосив апеляцію проти малої кари, а редактор Тулик проти висоти кари і проти засуду взагалі.

СМЕРТЬ АРТИСТКИ.

Управа „Нової Сцени" сповістила українське громадянство, що заслужена членка трупи і громадська діячка **Василина Коперльосівна**, державна вчителька народньої школи, вмерла у Великому Бичкові 30-го березня ц. р. в 24-ому році життя. Похорон відбувся в пятницю, 1-го квітня ц. р. у Великому Бичкові.

З відчитової салі.

IV. ПОЛІСЬКИЙ ВЕЧІР.

У четвер 31. березня ц. р. відбувся в Музею НТШ один із кращих „Поліських Вечорів", котрого темою було **„Полісся в українському письменстві"**. У фаховому, добре опрацьованому рефераті доказав **м-р Б. Романенчук**, що „екзотикою" Полісся цікавились не тільки українські етнографи й географи, але селянський побут поліщуків із усією глибоко вкоріненою примітивністю, ця країна вод і болот з найкращою на Україні весною, станула теж джерелом надхнення українських поетів та письменників. Фрагменти прозових оповідань О. Слісаренка та К. Поліщука, як теж вимки з поетичних творів Д. Фальківського, П. Дорошка та М. Ковальчука ілюструвала живим словом у мистецькій інтерпретації артистка **Л. Кривіцька та її учні**, вдягнені у барвисті поліські строї. Публика, що по береги виповнила музейну салю, свідчила найкраще про те, що „Поліські Вечорі" тішаться великим зацікавленням широких кол українського громадянства та що по висуханні цілого циклю викладів і звидженні вистави можна справді поглибити своє знання про цю цікаву область на-

—o—

НАРАДА ВСІХ ЯПОНСЬКИХ КОМАНДАНТІВ.

ТОКІО, 5. 4. ПАТ. В міністерстві війни почалася нині нарада командантів усіх дивізій японської армії, що її відкрив цісар. Темою нарад справи звязані з національною мобілізацією Японії і веденням війни. Політичні кола передбачують, що підчас нарад вирішать між іншим справу військових операцій у північнім і середущім Китаю та у справі господарської і військової мобілізації Японії, Манджу-ко і північного Китаю.

Французька рада міністрів приняла законопроєкт

ПРО ЕКОНОМІЧНІ ПОВНОВЛАСТИ.

Французький уряд затвердив фінансовий плян прем. Блюма; у вівторок пополудні предложать його парляментові. Дискусія мабуть проволічеться до пізної ночі.

Плян Блюма складається з двох точок, які передбачують для уряду до 1. липня н. р. повновласти на всякі заходи, які необхідно поробити, щоб охоронити припаси золота в державному банку та оживити фінанси.

Міркують, що цей законопроєкт дістане малу більшість у парляменті, але стріне поважний спротив у сенаті.

З українського життя в ЧСР.

„ЧЕСЬКО-УКРАЇНСЬКА ВЗАЇМНІСТЬ" ОТВОРИЛА ВЛАСНУ ДОМІВКУ.

Товариство „Чесько - Українська Взаїмність" у Празі 19. березня ц. р. отворило свою домівку святочною промовою свого голови, доц. д-ра мед. Паніріка, при участи проф. унів. і бувшого ректора Ол. Колесси та численних представників українських і чеських організацій. Домівка міститься у Празі І., Ільська вул., дім у „Вейводу", і має там канцелярію та касино, отворене цілий день.

РОКОВИНИ СМЕРТИ ІВАНА МІРНОГО.

В перші роковини смерти заслуженого діяча Івана Мірного, зійшлося 17. м. м. велике число українських еміґрантів у Празі біля могили Покійного на Ольшанському цвинтарі, де зложили цвіти та прикрасили мармуровий памятник жовто - блакитною ленточкою. По відправленні панахиди в супроводі мішаного хору під проводом інж. Б. Левитського та по відспіванні „Вічної памяти" довго ще задержались над могилою, пригадуючи собі заслуги Покійного для Батьківщини, як за царського режіму перед війною, так і в уряді Центральної Ради, потім у дипльоматичній місії та на еміґрації.

ПІСЛЯ КОНЦЕРТУ ЛЮБКИ КОЛЕССІВНОЇ У ПРАЗІ.

Як читачам уже відомо, концерт Любки Колессівної 9. березня ц. р. пройшов якнайкраще, бо інакше й не може бути. Публика зібралася не лиш українська, але й дуже численна чеська, і то не звичайні аматори якихнебудь імпрез, що тягнуться зі своїми українськими знайомими чи приятелями, але переважно поважні фахівці з музичного світа, як музики, композитори, професори і студенти музичних шкіл та державної консерваторії. По концерті появились найкращі рецензії в часописах, а празьке радіо 11. березня дало до своєї вечірньої висилки композиції Моцарта у виконанні Любки Колессівної.

Але при цьому слушно запитав один часопис, чому артистка не означила якось виразніше своєї української народности. Це такій знаменитій і славній уже піяністці не може нічим пошкодити, а українській нації може принести більше слави. Яр. Олексенко.

НОВИНКИ.

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру містимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— ПЛАТІТЬ ТОЧНО ПЕРЕДПЛАТУ! ПРИСИЛАЙТЕ ЗАЛЕГЛОСТИ! Ш. Передплатників просимо вирівняти залеглости, бо стримаємо висилку часопису! Присилайте точно щомісячну передплату, бо інакше не дістанете книжки зі щомісячної Бібліотеки „Діла"! Наш часопис найдешевший, бо крім 10-ти сторінок найкращої щоденної газети та 16-ти сторінок під неділю, — даємо точним передплатникам щомісяця даром одну преґарну і вартісну книжку величиною від 10—15 аркушів друку. Точний передплатник „Діла" складає за рік Бібліотеку „Діла" з 12 томів.

— Комісія Виховних Осель при Українськім Краєв. Т-ві Охорони Дітей і Опіки над Молоддю у Львові влаштовує 11. квітня ц. р. в год. 16.30 в салі Ріжнородностей ревію „День у Таборі"... Програму можна дістати в „Пласті", Руська 3.

— **В Українськім Лікарськім Т-ві** чергові сходини членів у пятницю дня 8. квітня в год. 7. увечір. На сходинах виголосить д-р Роман Крупка 2. частину реферату п. н.: „Тиск крови".

— **Загальні Збори Товариства Українських Кооператорів** у Львові скликані оповісткою в ГКЧ ч. 14 з 3. квітня на 10. квітня ц. р. **відрочуються до місяця червня ц. р.** Новий речинець Зборів буде поданий в ГКЧ.

— **Виклад д-ра В. Кубійовича в Перемишлі.** Заходами Т-ва „Учительська Громада" й Т-ва ім. П. Могили відбудеться в Перемишлі дня 10. квітня ц. р. в год. 5.30 веч, у салі „Української Бесіди" виклад д-ра В. Кубійовича, доцента краківського університету, п. н. „Полісся в науковому освітленні".

— **„Мені українського шильду не треба".** Пишуть нам із Самбора: Був собі перед роками такий дрібний чоловічок — попросту кельнер, який з часом завдяки українській клієнтелі винаєндував ресторан Шлягора, а що українське громадянство підтримувало бідного кельнера, то наш пан Базьо Дзюбан (так він називається) поростав у піря і небавком купив собі першорядний ресторанний льокаль у ринку на лінії А.—Б. та отворив... „Подгалянку". Від того часу наш пан Базьо змінився дуже, згордів і зробився великим паном та заразом великим „патріотом" (не думайте, що нашим!). Для правди треба ще навести, що ще передтим оженився з полькою та двоє дітей охрестив у костелі. Тепер він уже свище на нашу клієнтелю — наших часописів у льокалі не держить, вивіску дав лише польську, а коли йому давні знайомі гості звертають на це увагу, демонстраційно заявляє, що йому не залежить на українській клієнтелі. — Подаємо цей факт до відома українського громадянства Самбірщини, щоб запамятало собі це та не понижувало своєї національної гідности, бо ще дуже багато наших людей — може з невідомости — можна стрінути у п. Базя. — Громадянин.

— **Спілка судді з обманцем.** Перед судом у Влоцлавку почалась розправа проти б. судді Ст. Весоловського з Куявського Берестя та його спільника покутного „писаря" Іцека Тенебавма. Слідство виявило, що оба дефравданти видали аж 2444 фальшивих судових клявзуль викональности на векслях і здефравдували понад 50 тисяч золотих. Акти комориників суддя палив. До розправи покликали понад 100 свідків.

— **Що вже не конфіскують?** Польська преса пише про конфіскату летючок, що їх видало ВУО в Луцьку в числі 15.000. Ці летючки сконфіскували частинно в друкарні, частинно в бюрі місцевої „Рідної Хати". До летючок було долучена промова православного архиєрея Олексія з Кремянця проти переходу православних на римо-католицький обряд.

— **Ліцитація військових коней** на торговиці коло міської різні у Львові відбудеться в пятницю 8. квітня ц. р. в год. 8.30 рано. До ліцитації не допустять професійних торговців кіньми.

— **Право кураторів** поширило міністерство освіти і тому у шкільництві слід сподіватися важніших змін. Отже куратори матимуть право перекидати учителів з одної місцевости до другої у своїй окрузі, якщо цього вимагає „добро школи". Далі куратори будуть могти приймати полекші у кваліфікаціях учителів державних і приватних фахових шкіл. Отже над українськими учителями повис новий меч Дамокля, бо вони добре памятають масове перенесення їх зі Сх. Галичини до центральної і західньої Польщі.

— **Вільні посади для лікарів.** Бюро праці при окружній лікарській палаті у Львові повідомляє, що є такі вільні посади, для: 1) пятьох домашніх лікарів та одного лікаря рентґенольоґа суспільної обезпечальні у Львові, 2) асистента загального шпиталя у Володимирі, 3) шкільного лікаря у Кремянці, 4) окружного лікаря в Ярославі, Пруханку і Дуклі, 5) лікарів літніх військових таборів військового вишколу жінок та 6) вільне місце у Крешові, пов. Білгорай і в Буську. Ближчі інформації дає секретаріят бюра праці при вул. Коноп...

— **Буревій зі снігом і дощем.** Минулого тижня знову лютував страшний буревій у Галичині і заподіяв великі шкоди. Буревій зривав безліч дахів по містах і селах, електричні і телефонічні проводи, поперекидав телефонічні і телеграфічні стовпи та повиривав ... то дерев. Шкоди сягають сотки тисяч. При залізничім шляху Любінь Великий—Львів буревій вирвав з корінням понад 100 дерев з ...зового ліса. На стації в Калинові вітер ... дах вантажного ваґону з будкою. У С... буревій рушив з місця понад 20 товарових ваґонів, що їхали майже 800 м. і затрималися щойно зударившись з насипом. Тому ... поперекидались і частинно понищені. Там ... буревій зірвав хрест із церкви. В Бучачі ... зливний дощ, так, що вулиці перемінилися в потоки. У Львові впав у ночі з понеділка на вівторок сніг. У Рудеччині пройшов буревій зі зливою і громами та заподіяв великі шкоди в місті і по селах. Вихор зірвав багато дахів, коминів, стін мурованих домів, ... і т. д. В городах і лісах повиривало та ... мило дерева. Підчас буревію, що лютував ... Тернопільщиною, вихор зірвав дах ... кінченого „людового дому" в Мишкові..., ушкодив телеграфічний стовп. Шкоди ... 3.000 зол. В самім Тернополі буревій ушкодив електричні проводи та кілька дахів. Грім ... рив у дах вогневої сторожі та ушкодив електричні проводи. Вихор попереверта... парканів. 4. квітня лютував знову буревій ... Перемишлем, що зірвав багато дахів ... Шкоди в Перемишлі та повіті доходять ... сяток тисяч зол.

— **Стріли чоловіка до жінки.** В понеділок ... північ 39-літній сержант Юліян Куждим ... лив двічі з револьверу до своєї 30-літньої ... ки Марії в її помешканні при вул. ... ських ч. 18, важко зранив її в груди і ... сам застрілився. Причиною цієї траґедії ... погане подружє життя. Слідство виявило ... Куждим оженився вдруге перед кільком... ками з Марією Новіцькою, яка має ... років. Перед роком зовсім розійшлися ... дим залишився у Кракові, де мешкав ... своїми дітьми з першого подружжя: ... ньою донькою і 9-літнім сином. Його ... приїхала до Львова, де замешкала ... сестрою. Минулої неділі Куждим приї... Львова і довідавшись у мельдунковім бюрі ... ресу своєї жінки зайшов до неї. Вечором ... повороті з кіна дійшло до суперечки між ... димом та його жінкою і тоді він ... стрілити свою жінку. Міркуючи, що ... не живе, сам застрілився. Тяжко ранену ... ли до шпиталя, де негайно перевели ...

— **Польського боксера арештували в Америці.** Недавно виїхав із Польщі до Америки ... ський боксер Хмелевський, запрошений ... Циганевичем. Тепер Циганевич вніс проти ... левського скаргу і його арештували. Циганевич закидає Хмелевському, що не додержав ... вязань, а за таку провину, згідно з американськими законами, грозить кара пять ... ниці.

— **Львівська хроніка.** При вул. ... тажне авто переїхало 11-літнього учня ... родньої школи Володимира Каюку, ... зломану ліву ногу та скалічену руку. — ... мі при вул. Крашевського ч. 23 невідома ... підкинула 15-місячну дівчинку, якою ... вався дільницевий уряд. — Артист ... Ф. Кулїговський, якому вкрали недавно ... вартости 1.200 зол. з канцелярії ... зтру, дістав його назад. Поліції вдалося ... штувати злодія Й. Беверського зі ... кого знайшла футро Кулїговського. ... ставили до суду. — Начальна команда ... веде переговори у справі винайму будинку ... назії ім. Стшалковської при вул. ... школу для старшин поліції, що дотепер ... диться у Варшаві.

— **Краєва хроніка.** Минулого ... юром згоріла хата В. Піха в Ржах...

Руська. Внаслідок сильного вітру пожежа поширилась на сусідні будинки і знищила 11 хат з господарськими будинками. Шкода сягає понад 25.000 зол. У ратунковій акції брали участь пожежні сторожі з Річок і Рави Руської. Пожежа повстала від іскри в комині. — У Старих Богородчанах пов. Станиславів 38-літній Іван Полек знайшов на поли артилерійське стрільно, що походило з часів світової війни. Підчас розбирання граната вибухла і вбила І. Полєка.

— **Пошесть прищиці** шириться далі в Польщі й охопила вже 257 загород. У 97-ох загородах зліквідовано прищицю таким чином, що знищено всі господарські тварини і птицю; крім коней. У 19-ох загородах прищиця сама впасла, залишилася ще 80-ох загородах. У звязку з дальшим поширенням прищиці в міській різні у Львові і на торговиці приготовано відповідну кількість дезинфекційних засобів. Міський ветеринарний відділ у Львові перевів в останньому чвертьріччі 3.903 дослідів звірят і ствердив 9 випадків скаженини у псів. Коти і пси покусали 142 особи. По облавах убито електричною струєю 48 псів і котів.

— **На рік вязниці** засудив суддя д-р Словік у Львові польського адвоката д-ра Северина Томасіка. Адв. Томасіка обвинуватила Марія Моргенротова, що він від листопада 1936 р. до 18. листопада 1937 р. скривав і затримав її документи, як своєї клієнтки. Марія Моргенротова домагалася, щоб д-р С. Томасік віддав їй декрет спадщини і кореспонденцію з міською управою в Тарнові, з якою вона вела спір за продаж гробівця її родини бл. п. Лясковських. Тому, що д-р Томасік не віддав актів своєї клієнтки иншому адвокатові, суд засудив його теж на втрату права виконувати обовязки адвоката на 5 років.

— **130.000 зол. за винахід** з ділянки електротехніки домагається інж. Палюшинський від одної з найбільших електрівень у Польщі: обєднаної електрівні радомсько-келецької округи. Електрівня відмовила заплатити за винахід кажучи, що винахід є спільним зусиллям усіх інжинірів, занятих в електрівні. Справа опинилася в окружному суді.

— **За хабарництво** помандрував до вязниці референт повітового старости у Білостоці м-р Казимир Борович разом із двома своїми спільниками Д. Каґаном і С. Збеновичем. Крім того поліція арештувала 9 осіб на терені білостоцького повіту, замішаних у цій афері.

— **Сензаційний винахід чеського інжиніра.** На гаськім летовищі Ізенберг чеський інжинір Арнольд, б. воєнний летун, літав 6 годин на літаку в мотором, наповненим нафтою замість бензини. Перед летом нотар ствердив протоколярно, перед свідками, що мотор був наповнений нафтою. Винахід чеського інжиніра зберігають у повній тайні.

— **Страшна залізнича катастрофа.** В полудневій Родезії (полуднева Африка) зударилися два поїзди між Плямірі і Тсесід. У катастрофі згинуло 36 осіб, кільканадцять є важко ранених.

— **Без бука нема дисципліни.** Московська „Правда" стверджує, що в совітських школах хуліґанство молоді дійшло вже до таких меж, що його не можна інакше викорінити ніж биттям. Тому „Правда" домагається, щоб у всіх школах дітей карали буками.

— **Погоня за кораблем.** Панамський корабель, що перепачковував спірт до Швеції і втік перед шведським кораблем „Одіном" до пристані Лібави, скористав тепер з бурею, що лютує над Балтійським морем і поплив у невідомому напрямі. Корабель шведської митної сторожі „Одін" пустився за ним у погоню.

З кіна.

КІНО „КАСІНО": „ПАНІ ВАЛЕВСЬКА".

Тридцять років тому появилася у Львові велика історична повість Вацлава Гонсьоровського п. з. „Пані Валевська", тепер вона вернулася до нашого міста як велика фільмова сензація. Гонсьоровський, що спеціялізувався в добі Наполеона, виїхав підчас війни до Америки, його повісти без літературної вартости, але живо написані дочекалися численних видань у чужих перекладах, а історія кохання Наполеона з Валевською надається прегарно до фільми. Голівуд подбав за добрих сценаристів, які старалися кожну постать та сцену психольоґічно виправдати і не йти за дешевою сензацією, яку можна осягнути масовими сценами, батальними і військовими ревіями. Правда: не можна домагатися від американців, щоб Наполеона грав француз; віденець Шарль Боає говорить такою англійщиною, якою був би володів Наполеон, якби мусів її навчитися, — польку Валевську грає шведка Грета Ґарбо, але все це не має значіння для слухачів, які автентичних розмов Наполеона моглиб без підписів теж не зовсім розуміти — ані в Ню Йорку ані у Львові. Вся історія Наполеонового кохання з Валевською виведена на тлі його карієри — цікаво, ядерно, без зайвих епізодів. Наполеон в інтимних сценах дуже людський, неперебільшений до розмірів „бога війни", зі спокійною зосередженою в собі міццю. Те, що вміє робити із звичайної романтичної постаті Грета Ґарбо виходить поза межі звичайної характеристики таланту артистки. Вона не вживає ні одного зайвого жесту, який так мають на похваті рутиновані великі артистки; вона сумує і радується просто, безпосередньо, якби і не думала ні на хвилину про те, що її імя може перейти колись до історії. У цій простоті та природности — її найбільше мистецтво.

—o—

✝ Посмертні згадки.

Іван Сеник, емеритований управитель камеральних лісів з Ямної коло Яремча, передплатник „Діла", помер у Стрию 20. березня ц. р., проживши 69 літ. Похорон відбувся 21-го березня у Стрию. В. Й. П.!

—o—

Дописи.

ЛЬВІВ.

Студенти Шевченкові. Молода, але дуже вояна інституція „Християнський інтернат для студіюючої молоді у Львові" запрезентувалася перед запрошеними представниками українського громадянства гарним мистецьким виступом, яким вшанувала память Тараса Шевченка, хоча ця імпреза, що відбулася 26. березня ц. р. в авлі Академічного Дому при вул. Супінського ч. 21 мала скромну назву „Святочний Вечір в честь Тараса Шевченка", то завдяки добрій програмі та дбайливому її виконанню був це справжній концерт, що міг би відбутися й у прилюдній салі для ширшої публики. Вже перша точка — вступне слово ст. Василя Рудка гарно започаткувало цей вечір. Промовець виявив глибоке розуміння оригінального духа Генія України, що став всевладним володарем українських душ на цілі сторіччя. Бездоганно виводи виступи інтернатського хору, що з малими прогалинами в першому теноорі назагал розпоряджає добрим голосовим матеріялом. Обі хорові продукції — Шевченко-Климма: „Чорна хмара зза лиману" та Шевченко-Бідняківський: „Гамалія" (з рецитацією ст. Тимоша Семчишина) — стояли на відповідному рівні та були доказом солідної праці диригента ст. В. Дудчака, що в короткому часі зумів оформити цей молодий студентський хор. Великим успіхом тішився молодий соліст-баритон ст. Лев Рейнарович, що має багато даних на непересічного оперового співака. Крайня пора, щоб ним заціказалися міродайні чинники та подбали про те, щоб його вислати на музичні студії за кордон. До цілости вдало досить дістроївся квартет у складі: Богдан Лончина (фортепян), Богдан Залорожний (скр.), Антін Михалевський (скр.), і Михайло Рябчин (чельо), що відіграв Бетовена: Форт. квартет ес-дур оп. 16 — Ґраве і Алеґро та мон тропо. Форт. супровід був у вправних руках ст. Б. Лончини. Про справжній успіх цієї імпрези найкраще свідчало щире вдоволення всіх присутніх. **Гість.**

Замарстинів Т. Шевченкові. В неділю 27. березня ц. р. в год. 7-ій вечором відбувся в читальні „Просвіти" в Замарстинові Шевченківський концерт. Програма, що складалася з хорових точок, деклямацій, рецитації і музичних продукцій, заповнила концертові відповідний рівень культурно-мистецького свята. Замарстинівське громадянство, що всліз розуміє вагу Шевченкового слова для виховання поколінь, явилося дуже численно на концерті. Мала саля замарстинівської читальні була виповнена вщерть. Свято почалось Шевченковим Заповітом. Після нього п. Св. Метельо виголосив вступне слово, в якому вказав невмирущість Шевченкового культу, його величезне значіння для української нації та необхідність зрозуміти вслід Шевченкову Євангелію — Кобзар. Дальше слідували деклямації: маленької дівчинки Ірини Цюпи, що зворушливо продеклямувала вірш Шевченка „Слава Україні" і „Посланіє", яке віддеклямував п. Г. Слипецький. Найбільше враження на зібраних громадянах зробила рецитація Льонгина Германа. Прекрасним голосом рецитатора з „Гайдамаків" зворушив до глибини. З інших точок треба згадати смичковий квартет студентів із Т-ва „Основа" (чельо, 1 і 2 скрипка та віольа). Виконавцями були пп. Б. Ракочий, Серг. Костецький, В. Гончарик і І. Жмуркевич. Виконання було дуже старанне й удатне. Вязанку пісень на бандурі віддуже гарно п. Мазюпа. Деклямацію — „Сестрі" виголосила п. Коць з відчуттям і молодечим запалом. Хор під управою М. Сидорака співав: „Думи мої"; „Розрита могила" й „Сонце заходить" та „Калина". Співав дуже добре. Концерт залишив у присутніх незатерте враження й підйом духа, що помітно відчувалось. Шкода тільки, що на концерті не було замарстинівської інтелігенції і взагалі старших громадян. **Присвний.**

—o—

Спорт.

ЗАКОРДОННІ ВИСЛІДИ.

АНТВЕРПЕН. **Бельгія — Голляндія 1:1.** Еліміназійний метч за мистецтво світа. Бельгійська дружина виявила д. високу форму, однаке не могла осягнути перемоги.

ВІДЕНЬ. **Австрія — Німеччина 2:0.** Замісць міжнародного метчу відбувся метч двох округ нової Німеччини. Ворота для Австрії здобув Сінделяр і Сеста.

СПОРТОВІ НОВИНКИ.

Вісти з К. Л. К. Загальні Збори Філії Карпатського Лещетарського Клюбу у Львові, що відбулися 26. II., вибрали новий виділ в складі: голова інж. Колтунюк, заступник м-р Пачовський, секретар Кивелюк, скарбник Шерстило, спортовий референт Рогова, пресовий реф. Ситницький, адміністраторка домівки Кушнір, господар Стефанівський, заступник Козинський.

На неділю, 10. п. м. заповіджено біг навпростець для членів філії. Старт точно в год. 10 з Ремісничої Бурси при вул. Пасічній 2. Змагуни мусять прийти швидше. Довжина траси для мужчин 2,5 км., для жінок 1 км. Участь цих членів обовязкова.

Речинці мистецтв львівської Ц-кляси. I. група: 3. 5 Стшелєц (Перемишлянн) — Степ, СКР — Луг, Ґавада — Штерн — Праца. 8. 5. Луг — Праца, Ґавада — Степ, СКР — Стшелєц. 15. 5. Ґавада — Луг, СКР — Степ Праца — Стшелєц. 22. 5. Степ — Луг, Ґавада — Стшелєц, СКР — Праца. 29. 5. Праца — Степ, Стшелєц — Луг, СКР — Ґавада. **II. група:** Гапоель (Городок) — Зоря, Ютшия — ПКС, Самсон — Святогор. 3. 5. Ютшия — Гапоель, Зоря — Святогор, Самсон — ПКС. 8. 5. Святогор — Гапоель, Самсон — Зоря. 15. 5. Гапоель — ПКС, Самсон — Ютшия. 22. 5. Святогор — Ютшия, ПКС — Зоря, Самсон — Гапоель. 29. 5. Зоря — Ютшия, ПКС — Святогор.

Самбірський Дністер грає другий метч з осінньої рунди за мистецтво А-кляси 10. п. м. в Бориславі з тамошним Стшельцем. Як відомо Дністер перейшов рівні мистерії, заки опинився в А-клясі. Та зима не дозволила йому докінчити осінньої рунди. Чергові речинці мистецьких гор такі: 17. 4. Стрийщина (Стрий) — Дністер. 24. 4. Бетар (Дрогобич) — Дністер. 1. 5. Дністер — Кадіма (Бор.). 8. 5. Дністер — Бетар (Дрог.). 15. 5. Дністер — Стшелєц (Бор.). 22. 5. Кадима (Бор.) — Дністер. 29. 5. Дністер — ТУР (Бор.). 5. 6. Дністер — Стрийщина (Стрий).

Східна Словаччина — Підкарпатська Русь 2:1. Минулої неділі відбулися в Кошицях міжокружні змагання, які закінчилися скромною перемогою Словаччини. Ворота для Закарпатської Руси стріляв Кріж.

Мадярська Ліга. Гунгарія — Уйпешт 3:2 (1:0); Ференцварош — Фебус 3:1; Будафок — Кішпешт 3:1; Терекваш — Бочкай 3:2; Сеґед — Будаї 3:0; ЕТО — Сірветаві 0:0.

БІГ НАВПРОСТЕЦЬ ОРЛІВ.

Програма весняного бігу навпростець ремісничої робітничої та торговельної молоді Львова:

1) Біг невідклично відбудеться дня 10. п. м.

2) Збірне місце змагунів це Ремісничо-Промислова Бурса вул. Пасічна ч. 2.

3) Всі змагуни, що стануть до бігу мусять в інтересі власного здоровля піддатися лікарським оглядинам. Лікарська комісія буде урядувати в день змагань, значить 10. п. м. від год. 9—10.30 в домівці Рем. Бурси при вул. Пасічній ч. 2.

Тому, що оподаткова великої скількости учасників бігу взиваємо всіх змагунів піддатися лікарським оглядинам вже на початку урядування лікарської комісії, щоб до означеної години оглядини були покінчені. 4) Год. 10.30 розповідання траси бігу. 5) Год. 10.45 збір змагунів. 6) год. 11 старт. 7) Год. 11.10 Старт юніорів. 8) Год. 12. Звіт змагунів і вручення дипльому першунам весняного бігу навпростець ремісничої, робітничої та торговельної молоді Львова.

Взиваємо всю ремісничу, робітничу та торговельну молодь до якнайчисленнішої участи в цих змаганнях, щоб доказати, що українська молодь світа праці вступає на правдивий шлях, що веде до краси і сили.

Кружок „Орлів" КАУМ ім. кн. Ярослава Осьмомисла.

Театри.

Великий Театр:

Середа 6. IV. год. 7.30 „При меті".

Четвер 7. IV. год. 7.30 „Роз-Марі" премієра.

Пятниця 8. IV. год. 7.30 „Роз-Марі".

Театр Різнородностей:

Середа 6. IV. год. 8. веч. Т-во Приятелів Музики: Іван Брамс.

Четвер 7. IV. год. 7.30 „Подружжя, яких мало".

Пятниця 8. IV. год. 7.30 „Подружжя, яких мало".

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича

ДОЛИНА:
6. IV. Лісова Пісня.
З Долини іде театр до Розвятова, Брошнева, Калуша. Святкуватиме у Станиславові.

Український Народній Театр ім. М. Садовського:

БУЧАЧ:
6. IV. Пісня Бескиду.
7. IV. Гетьман Полуботок.
8. IV. Мазепа.

КІНА.

АПОЛЬО: „Дівчина шукає кохання".
АТЛЯНТИК: „Герой наших днів" (Ерол Флін, Джоан Блюндель).
БАЛТИК: „Королівський вальс".
ВАНДА: „Валюсь до тебе"; „Лазурі і клішаки".
ГРАЖИНА: „Каріера" з Мартою Е. герт.
ЕВРОПА: „Перли корони" (Шаша Гітрі).
КАСІНО: „Пані Валевська" (Грета Гарбо).
КОПЕРНИК: „Сліпий заулок" із Сильвією Сідней.
МАРУСЕНЬКА: „Таємне проміння", „Самітний дім".
МЕТРО: „Дон Боско" реліг. фільма.
МІРАЖ: „Йошівара".
МУЗА: „Коли ти залюблена".
ПАКС: „Остання сальва".
ПАЛЯС: „Світла бульварів".
РАЙ: „Зірка Рів'єри" з Ерною Зак.
РІЯЛЬТО: „Несподівана година".
СВІТ: „Обвинувачена"; „2.100 потіх".
СТИЛЕВЕ: „Буревій" і ревія.
ТОН: „Місто у вогні"; „Кід Галлягад".
УТІХА: „Таємний стріл".
ХИМЕРА: „Танок щастя та розпуки" з Ліл. Гарвей.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(вл. Марійська 5).
„Індія".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Америка".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 6. квітня 1938.

6.15—8.00 Раннішня авдиція; 11.15 Для шкіл: Із пригод лісових людей; Веселі пісеньки, хор; 11.40 Скерца зі симфоній, пл.; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Інформаційна газетка в українській мові; 13.55 Р. Вагнер із пл.; 14.20 Легка музика з пл.; у перерві в год. 14.40 Авд. ККО скеч „Ідемо на прогульку"; 14.55 Біржа; 15.00 Фрагм. із пов. І. Ляма „Коровар у Галичині"; Музика з пл.; 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Хвилина питань для старших дітей; 16.00 Вчімся говорити; 16.15 Розр. музика, орх.; 16.50 19.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Віра в будуччину; 17.15 Скрипк. рецітал Евальта Тургана (Естонія), у програмі ест. музика; 17.50 Сила характеру як основа перемоги; 18.00 18.50 Спорт; 18.10 Россіні: „Облога Коринту" увертура, пл.; 18.20 Фрагм. із ораторії Ліста „Христос" у вик. міш. хору; 18.55 Програма на завтра; 19.00 „Д-р Ол. Майковський" літер. нарис; 19.15 Пісні у вик. Забейди-Сумицького в супр. форт.; 19.35 Право читача — право письменника; 20.00 „Подорож із пісенькою" розр. концерт, орх., спів, куплети; 20.45 Веч. дневник; 21.00 Шопенівський концерт; 21.45 Непроминаюча краса поезії; 22.00 Улюблені твори Гріга, орх., спів; 22.50 Останні вістки; 23.00 Студіо молодих, поезії, новеля, сатиричні поезії.

Четвер, 7. квітня 1938.

6.15—8.00 Раннішня авдиція; 11.15 Муз. поранок для гімназій: „Народні первні в музиці", орх., спів; 11.40 Россіні „Семіраміда" увертура, пл.; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Комунікат Хліборобської Палати; 13.50 Легка музика з пл.; 14.10 **Молоді таланти: Грає 15-літній піяніст Северин Сапрун; 14.25 Українські пісні з гр. пл. (Людкевич, Воробкевич);** 15.00 Фрагм. із пов. І. Ляма „Коровар у Галичині". Музика з пл.; 15.25 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Гутірка музика з молодю; 16.15 Концерт солістів: мецосопр., віол., форт.; 16.50 19.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Про книжку Лепецького „Мадагаскар"; 17.15 Сальон. орх.; 17.50 18.50 Спорт; 18.10 Підземне Поділля; 18.20 Популярна музика у вик. цитр. дуету (Вол. Іллевич, Гн. Янотик) і акордеону; 18.40 Листи та програми; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Театр Уяви: „Тато дзвонить"; 19.30 Форт.; 20.00 Нар. капели; 20.45 Веч. дневник; 21.00 „Весняний рейд" словно-муз. авд., тенор, бас, баритон, інструм. ансамбль; 21.45 За молоду одвічну творчість; 22.00 Камер. концерт: Фл. Шміт: Форт. квінтет оп. 51; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Із сніжкового альбума.

Пятниця, 8. квітня 1938.

6.15—8.00 Раннішня авдиція; 11.15 Для шкіл „Намальований король"; 11.40 Дворжак: Концерт оп. 104 з пл.; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Суспільна гутірка; 13.50 Бетовен із гр. пл.; 15.00 Фрагм. із пов. І. Ляма „Коровар у Галичині". Музика з пл.; 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Пливемо великою річкою, авд. для старших дітей; 16.05 Гутірка з хорими; 16.20 Розр. концерт; 16.50 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 Вчімся мешкати; 17.15 Шуманові пісні; сопран, тенор, форт.; 17.50 Огляд видань; 18.00 Світовий комунікат; 18.10 Туристичний інформатор; 18.15 Німецькі й італійські дуети, сопран, мецосопран у супр. форт.; 18.35 Потрійний вузол; 18.50 Спорт; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Театр Уяви: „У заклятім лісі" (фрагм. із „Зачарованого кола" Л. Ридля); 19.30 Пісні про море та моряків, хор нар. школи з Торуня; 20.00 Симф. концерт, орх., скрипка; у перерві коло год. 21.00 Веч. дневник, акт. гутірка; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Популярна музика з пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 6. квітня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Мельодії П. Лінке, 19.10 Військ. марші, 19.45 20.00 Симфонія ч. 7 е-дур Брукнера; БІЛГОРОД 20.30 21.00 Гумор, 21.30 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 12.05 Концерт балалайок, 18.30 19.00 Циг. музика, 19.30 20.00 21.00 22.00 „Богема" оп. Пуччіні; ВІДЕНЬ 17.30 Смичк. квартет а-моль Шуберта, 18.00 Клясичні оперткові мельодії, 22.30 23.00 Давні улюблені віденські мельодії; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.15 Скрипка; КОШИЦІ 18.00 Господарські вістки, 18.15 Циг. музика; МІЛЯНО 21.00 22.00 23.00 „Сільвано" оп. Масканія; ПРАГА 18.05 Нім. авд., 21.30 Квартет Г-дур Шуберта; РАДІО ПАРІ 20.30 Пісні, 21.00 22.00 Концерт (музика 1848—1870); РИМ 19.40 Розр. музика, 22.15 Спів. рецітал М. Т. Педжові; СОФІЯ 19.30 20.00 21.00 „Трубадур" оп. Вердія; ТАЛІН 18.30 19.00 20.00 „Марта" оп. Фльотова.

Четвер, 7. квітня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 20.00 21.00 Вечір танку; БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, 20.30 Скрипка; БУДАПЕШТ 12.05 Спів, 17.00 Хор, 18.05 22.25 Циг. музика, 20.40 21.00 Орх. концерт, 21.20 Форт. сонати Бетовена; ВІДЕНЬ 10.50 Нар. музика, 15.30 Казки для молоді, 17.30 18.00 Військова орх., 20.00 21.00 В танку впродовж 4-х століть, 21.15 Симф. концерт; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Давня камер. музика, 18.00 Моцарт, Гайдн, 20.00 21.00 Орх. концерт під дир. проф. Абендрота; КОШИЦІ 18.00 „Яка є вартість хліб. майна на Закарпатті"; ЛІОН 20.15 21.00 22.00 23.00 „Ромео та Джулієта" оп. Гунода; МІЛЯНО 17.15 Іт.-браз. концерт, 21.00 Симф. концерт, 22.10 Концерт хору; ПРАГА 15.15 Розр. концерт; військ. орх. сол. 20.15 Хор, 20.55 21.00 Орх. концерт; РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 23.00 Опера; РИМ 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 „Аква вета" оп. Пєтрі; СОФІЯ 18.40 Пісеньки.

Пятниця, 8. квітня 1938.

БЕРЛІН 14.15 15.00 музика, 20.00 21.00 Концерт; БІЛГОРОД 18.20 Скрипка, 20.00 Концерт із Загребу; БРЮСЕЛЬ ФР. 20.00 21.00 „Дочка полку" оп. Доніцетія; БУДАПЕШТ 12.05 20.40 21.00 Циг. музика, 17.25 Джез, 18.05 Віол., 21.40 22.00 Моцартівський концерт: II. частина; БУДАПЕШТ II. 20.40 Моцартівський концерт I. частина; ВІДЕНЬ 18.15 Розр. музика, 15.30 Баритон, скрипка, 18.00 Оперткові мельодії, 19.10 Розр. концерт, 22.30 Танк. музика; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Дитячі пісні, 18.30 Пісні Вольфа у вик. Г. Вока, баритон, 22.30 Мала соната Вельтера на форт.; КОШИЦІ 18.00 Наше село та місто, Концерт; МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 19.30 21.40 Розр. музика, 21.00 Сценки, 22.00 Пісеньки; ПРАГА 14.00 Муз. авд. в нім. мові, 16.25 Тріо, 18.25 Італ. концерт; РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні 20.30 21.00 22.00 „Мадам Сан Жен" драма Сарду; РИМ 16.00 Концерт квартету, 19.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Орх. концерт; СОФІЯ 18.00 Популярна музика, 19.15 Спів (чеські пісні); 20.00 Форт., 20.45 21.00 Концерт.

Присилайте передплату!

БІРЖА.

Львів, 5 квітня 1938

Акції.

Банк Польський 111·50 Цукор. 35·00 Вугіль 30·50, 28·50, Ліпьпоп 65·25, Можеїв 13·50, Островець 53·50, Стараховичі 38·25, 36·75, Габербуш 44·00.

Папери

4 і пів проц. внутр. 65·50, 65·50, 3 інв 1 сем. 80·0 серія непот. 3 пол. інв. 2 ем 80·75, серія непот. 5 конверс. 70·50 прем дол. 41·00, 4 консол. 66·25
Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 5 квітня 1938 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	3·55 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак.	3·60 зол.
молоко	18—19 сот.
яйця копа	3·00 зол.

Тенденція на масло звишкова на молоко й яйця сильна.

Подяка.

Дня 12. січня 1938 відпровадили ми на місце вічного спочинку Нашого Найдорожчого Батька бл. п. О. МИХАЙЛА ЮЗЬВЯКА пароха Брониці, дрогобицького деканату. Горем прибиті, спішимо цею дорогою зложити щиру подяку: о. кан. Мих. Гарбовському за ласкаву поміч у парохії та часте відвідування в часі недуги, за кількакратну сповідь і напряження бл. п. Батька в останню дорогу. За ласкаве виручування Покійного Нашого Батька в душпастирських обовязках дякуємо Впр. ОО. Ігуменові дрогобицького монастиря ЧСВВ. Северянові Баранікові, о. кан. Канді, о. Бугері та о. кан. А. Рудавському. На руки Впр. ОО. Деканів: Жука і Бардахівського складаємо щиру подяку всім Впр. Отцям з їх деканатів за участь у сумних похоронних обрядах. Зокрема дякуємо о. Погорецькому з Біличі, о. кан. Войтовичеві з Негрибки, о. кан. Кагодійові з Конева, оо. катехитам з Дрогобича; Подоляковї. Сапрунові, Кумиякові, оо. Данькам, оо. лат. обр. Кілярові і Цесільському.

За слова прощання і потіхи дякуємо Впр. оо. Гарбовському, Жукові, Канді, Погорецькому, Іванусеві, Подоликові і Колодієві. Дякуємо Впр. о. кан. Подляшецькому за ласкавий провід у часі перенесення тлінних останків з дому жалоби до церкви.

Місцевому учительському зборові дякуємо за вияви співчуття, за участь у похоронах, особливо Вп. п. Лебенсартові упр. школи за поміч у приготуваннях до похорону і за надгробні слова прощання. Не можемо поминути в висловами подяки Вп. Д-ра Яремчишина за безкорисне несення лікарської помочі і облегчування терпінь в часі недуги. За прощання в імени всіх місц. українських установ дякуємо п. Василеві Харів і Стефанові Цибові. Всім, що взяли участь в похоронах і зложили заяви співчуття складаємо щиру подяку. Хай Всевишній усім винагородить!

754 **Сини.**

ОПОВІСТКИ.

Замість вінка на труну бл. п. Миколи Заячківського зложив Союз Суспільних Організацій Опіки над Еміграцією квоту 20 зол. на сироти по б. вояках армії У. Н. Р., приміщені у захисті Бурси ім. Симона Петлюри в Перемишлі.

Надзвичайні Загальні Збори Українського Технічного Товариства відбудуться в неділю 17. квітня 1938 р. в год. 11. передполудне у Львові, вулиця Городецьких ч. 1/II. з таким порядком дня: 1. Звіти з засідань Ради. 2 Вибір голови. 3. Евентуалія. — Рада. 755

За редакцію відповідає Олександер Костик.
Видає Видавнича Спілка „Діло".
З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок